

DABARTIES BILDESIOUS

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
SAVINGS PLAN

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston, Mass.

VOL. XXVII — No. 90.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) GRUODIS (December) 1 D., 1942 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Sovietai Pažada Lenkijai Draugiškus Santykius

Londonas, lapkr. 30 — Lenkijos valdžia ištrėmė me gavo Stalino ir Molotovo pažadėjimus, kad po šio karo Sovietų santykiai su Lenkija bus draugiškesni. Ir, sako, kad apie tai nereikia abejoti, ir kas netolimoj praeityje įvykę, reikia pamiršti, nes ko panašaus daugiau nepasikartos.

Darbininkai Iškovojo Didesnį Atlyginimą

Chicago, Ill. — Surface Lines (gatvekarų) darbininkai iškovojo didesnį atlyginimą. Apie 13,000 darbininkų gaus 9 centus daugiau už kiekvieną darbo valandą. Kadangi konduktoriniai ir motormenai pereitą vasarą gavo 5 centus daugiau už darbo valandą, tai dabar jie gaus net 14 centų daugiau.

Darbininkų reikalavimą pripažino arbitracijos taryba. Algų pakėlimas įsigaliojo nuo pereinamo birželio 1 d.

Naciai Nužudė Du Milijonų Žydų

Washington, D. C. — Pasaulio Žydų Kongreso pirmininkas dr. Stephen S. Wise sako, kad jis iš įvairių šaltinių sužinojęs, jog Vokietijoje ir jos okupuotose kraštuose naciai nužudė apie du milijonų žydų. Daugiausia žydai nukentėjo Lenkijoje.

Alijantai Nukirto Geležinkelį Tarp Tunis ir Bizerte

Londonas, lapkr. 30 — Alijantų karo jėgos užėmė Djedaidą miestelį, apie 10 mylių į vakarus nuo Tunis, Tunisijos sostinės. Taipgi alijantų karo jėgos nukirto geležinkelį tarp Tunis ir Bizerte.

Alijantai yra pasiryžę visai išstumti Ašies karo jėgas iš Tunisijos ir kitų kraštų. Tunis ir Bizerte yra svarbios pozicijos. Taipgi alijantai užėmė tas pozicijas lengvai galės pasiekti Italiją, o per Italiją ir kitus nacių pavergtus kraštus.

Japonai Sugrįžo Ant Attu Salos

Washington, D. C., lapkričio 30 — Japonai, kaip praneša, vėl sugrįžo ant Attu salos, Aleutians. Amerikiečiai bombardavo mažus japonų laivus prie tos salos, kuriais, matyt, japonai atvežė savo kareivius. Kaikuriuos laivus padegė ir kelius nuskandino.

Japonų destroyeriai apšaudė Naujos Georgia salas, matyt, norėdami išgąsdinti ten vietinius gyventojus, pirm negu jie bandys į tas salas įsiveržti. Munda įlankoj, Naujos Georgia apylinkėje Jung.

Baisi Tragedija-Žuvo 447

Sužeista Šimtai Cocoanut Grove Naktinio Klūbo Gaisre – Gydytojai, Kunigai, Civiliai Ir Jūreiviai Teikė Pagalbą Nelaimingiemis – Tarp Nelaimingųjų Yra Ir Lietuvių.

Boston, Mass. — Šeštadienio vakare, lapkričio 28 d., apie 10:17 val., Cocoanut Grove klūbe, Piedmont St., kilo gaisras. Tuo metu klūbe buvo apie 700 žmonių iš įvairių miestų ir miestelių. Ugnis taip staiga išsiplėtė, kad ten buvusieji jokių būdu negalėjo išsigelbėti. Blogiausia tai tas, kad to klūbo priekinės durys buvo sušamos, ir kada susigrūdė prie durų ir pradėjo spautis, tai negalėjo išeiti. Ki-

lo panika. Kaikurie išlindę pro stogą, kiti pro langus, bet dauguma žuvo liepsnose. Iki šiol klūbe ir ligoninėlaiku klūbe buvo apie 700 žmonių iš įvairių miestų ir miestelių. Ugnis taip staiga išsiplėtė, kad ten buvusieji jokių būdu negalėjo išsigelbėti. Blogiausia tai tas, kad to klūbo priekinės durys buvo sušamos, ir kada susigrūdė prie durų ir pradėjo spautis, tai negalėjo išeiti. Ki-

lonio brolis. Jis besigelbėdamas iš ugnies apdegė kojas, ir dabar randasi Carney ligoninėje, So. Bostone. p. Kazys Mikalonis buvo vyriausiu patarnautoju tame klūbe. Taipgi dirbo ir jo brolis Povilas, kurio kol kas nesuranda. Sužeistųjų sąrašas yra Sophie Urban, gyv. 60 Homes Ave., Dorchester, kuri ar tik nebus lietuvaitė. Taipgi žuvo gaisre ir p. Ona Čiraitė, gyv. 233 Vernon St., Worcester, Mass.

Gal buvo ir daugiau lietuvių, bet iš pavardžių negalima sužinoti, nes gali būti su pakeistomis pavardėmis.

KĀIP KILO GAISRAS

Cocoanut Grove klūbo namas buvo senas, tik iš lauko ir vidaus pagražintas. Vienas degtukas padegė namą ir sunaikino šimtus gyvybių. Policija ir valdžios agentai padarė tyrinėjimą ir sužinoję, kad Stanley F. Toma-

szewski, 16 metų amžiaus vaikas, gyv. 17 Erie St., Dorchester, kuris nelegaliai buvęs pasamdytas dirbti vakarais, bandė įsukti elektros lemputę Melody Bar kambary. Jis viena ranka suko lemputę, o kitoj rankoj laikė degantį degtuką, kuris pasiekė dirbtines palmas. Palmos staiga užsiliepsnojo. Ugnies liepsnos greitai plėtėsi po visą klūbą, kuris buvo išdekoruotas įvairiais pagražinimais.

Sakoma, kad vaikui Tomaszewskiui, kuris ten dirbo ir gaudavo \$2.47 už kiekvieną naktį, buvo įsakyta įsukti elektros lemputę. Jis, aišku, nenorėjo padegti, bet įvyko nelaimė.

Dabar kaltinama, kad nesilaikyta gaisro ir namų įstatymų, ir leista išdekoruoti klūbą padegamomis sausomis dekoracijomis. Dabar vedamas tyrinėjimas.

Tame gaisre žuvo daug įžymių karininkų, sportininkų, profesionalų, biznierių ir kitokio luomo žmonių. Po šios baisios tragedijos liko daug našlių ir našlaičių. Holy Cross kolegija prarado vieną savo įžymų footballininką, iš pereinamųjų metų football ratelio.

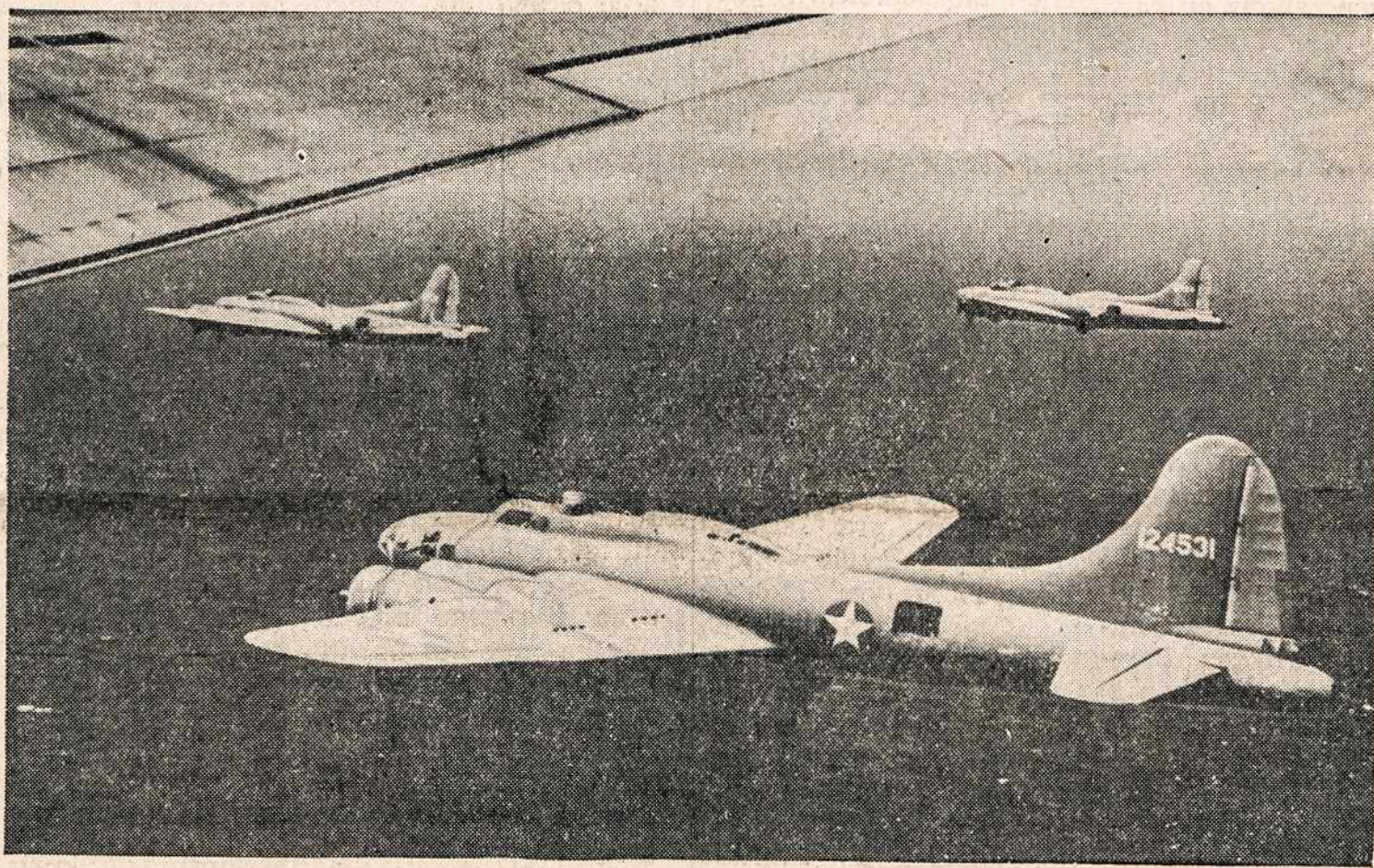
ABU KLŪBO SAVININKAI SERGA

Cocoanut Grove klūbo savininkais yra James Welansky ir jo brolis Barnett Welansky. Abu savininkai serga. Barnett Welansky yra advokatas ir serga plaučių uždegimo liga, o James Welansky, kuris buvo klūbe gaisrui kilus, dabar esąs gydytojo priežiūroje.

Tuo laiku, kada gaisras prasidėjo, klūbe buvo ir policijos kapitonas, kuris ėjo pareigas. Vaikas, kuris kaip sako policija, pradėjęs gaisrą yra tik 16 metų amžiaus. Jis pagal įstatymus negali dirbti po 10 val. vakare. Tas vaikas policijai pasakęs, kad jis buvo pasamdytas dirbti penktadieniais ir šeštadieniais nuo 4 val. po pietų iki 1:30 val. rytą. Nežiūrint to, to amžiaus vaikas neturi būti samdomas dirbti, kur parduodama svaiginamieji gėrimai.

Ši baisi tragedija sukrėtė visą šalį, ypač Naująją Angliją. Šimtai žmonių, atvykę iš įvairių miestų ir miestelių, stengėsi atpažinti gaisre žuvusius. Yra dar daug, kurių negali atpažinti, taip baisiai sudegę.

Lai Dievas būna gailestingas nelaimingųjų žmonių vėlėms.

Lekiančios Dėdės Samo tvirtovės virš Solomon salų, kur japonai buvo ištaškyti.

Sovietai Nužudė 100,000 Nacių

Rudonieji Laimi Visuose Frontuose

Maskva, lapkr. 30 — Per pastarąsias 10 dienų Sovietų karo jėgos nužudė 100,000 nacių visuose karo frontuose. Raudonieji, kaip Maskvos laikraščiai praneša, apsupo 300,000 nacių kareivių Stalingrado srityje, ir atsiėmė 300

apgyventų kaimelių. Smarkiausi mūšiai eina Rževo ir Stalingrado apylinkėse. Raudonieji esą visur ofensyvoje. Pietinėje Stalingrado dalyje raudonieji atsiėmė Nevikovsky stotį. Nuo lapkričio 19 iki 29 d. raudonieji paėmė 96,000 nacių kareivių ir nelaisvę. Taipgi užgrobė ir sunaikino daug karo ginklų. Vien Stalingrado apylinkėje nušovė 73 trijų inžinierių lėktuvus. Sakoma, kad Raudonoji armija nuėję gana toli į vakarus nuo Velykyj Luki, ir belikę tik 90 mylių iki seno Latvijos rubežiaus.

Mobilizacija Ispanijoje

Madridas, lapkr. 30 — Ispanija mobilizuoja karo tarnybon visus vyrus 22, 23, 24 ir 25 metų amžiaus. Vyriausybė pareiškė, kad Ispanija nesiruošia karui, bet apsaugai. Ispanija laikosi neutralumo. Bet ar pavyks išsilaikyti?

Prancūzai Sunaikino Savo Laivyną Toulone

Londonas, lapkr. 30 — Pereitos savaitės pabaigoje, pirm negu Vokietijos nacių karo jėgos užgrobė Toulono miestą ir uostą, kur stovėjo prancūzų laivyno dalis, prancūzai tą savo laivyną sunaikino. Per radio pranešė, kad sunaikino 64 karo laivus.

Kaip žinoma, Vokietijos nacių diktatorius Hitleris, užimdamas visą Prancūziją, buvo pasižadėjęs Toulono neužimti ir tų laivų neliesti, bet jis ir šio žodžio neišlaikė. Maršalui Petain pranešė, kad Touloną turįs užimti, nes iš jo esą reikia saugoti Europos žemyną. Be to, Hitleris pareikalavo, kad Vichy valdžia demobilizuotų prancūzų armiją, kurios būta dar apie 80,000 vyrų.

Taigi prancūzai, nenorėdami, kad jų laivynas tektų okupantams, ir nusprendė laivyną sunaikinti. Tarp sunaikintų laivų buvo trys kovos laivai, kurių du 26,000 tonų kiekvienas, ir trečias 22,000

tonų; 4 sunkieji kruiseriai po 10,000 tonų; 3 lengvieji kruiseriai po 7,600 tonų; lėktuvnešis 10,000 tonų; 25 destroyeriai ir 26 submarinai, keliolika pagalbinų laivų.

Naciams suduotas skaudus smūgis. Hitleris griebsi griebti žygių prieš prancūzus okupuotoje Prancūzijoje. Buvo žinių, kad maršalas Petain ir kiti įžymūs prancūzų vadai areštuoti. Areštuotas ir prancūzų laivų komendantas admiralas de Laborde ir kiti. Daug prancūzų jūreivių žuvo.

Prancūzai kaip šiaurės Afrikoje, taip ir Prancūzijoje yra su sąjungininkais prieš Ašį. Laukia tik progos išsilaisvinti. Generalai de Gaulle ir Darlan pagelbsti sąjungininkams kautis su Ašies karo jėgomis.

Infliacija yra priešas, kurio tu negali matyti. Nugalk ją Karo Bonų sutaupomis.

Ickes Paskirtas Darbo Sekretorium

Washington, D. C. — Šiominis dienas Prezidentas Rooseveltas padarė permainas savo ministerių kabinete. Vidaus reikalų ministeris paskirtas Darbo sekretorium į vietą Frances Perkins, kuri paskirta saugumo administratorė. Paul McNutt užims vidaus reikalų ministerio vietą.

Churchill Ragina Italus Prašalinti Savo Vodus

Londonas, lapkr. 30 — Vakar Anglijos premieras Winston Churchill, minėdamas savo 68 metų amžiaus sukaktį, pasakė kalbą per radio. Jis ragino italus prašalinti savo vodus, jeigu jie nori išvengti bombardavimo jų šalies.

Pakrikusi Rommel'io armija Afrikos fronte, vejama visu greitumu britų Aštuntos armijos, kad sučiupus bėgančias ašies armijos dalis. Tai Ašies karo jėgų bėgimas iš Egipto per Libiją.

IVAIRIOS ŽINIOS

Lietuvių Tautinė Taryba Pagyvina Savo Veikimą

(LKFSB) Liet. Taut. Tarybos naujas posėdis numatomas sušaukti dar gruodžio mėnesį, taip pat rytinėse valstybėse. Dabar tenai apsigyveno daugiau LTT narių, susidarė patogesnės sąlygos sušaukti posėdžiai. Jei aplinkybės leis numatoma posėdžius šaukti kone kas mėnesį.

"New World" Atjaucia Lietuvos Kančias

(LKFSB) Čikagos katalikų laikraštis "The New World", turįs daugiau kaip 120.000 prenumeratorių išsidėjo straipsnėlį apie Lietuvos kančias okupacijose. Žinias tam reikalui patiekė LKFSB. "New World" redaktoriai pažadėjo ir ateityje reguliariai apie Lietuvą žinias spausdinti.

Baltijos Valstybių Žmonės Vienijasi Ir Planuoja

(LKFSB) Lietuvių, Estų ir Latvių veikėjų pasitarimas New York'e praėjo labai prietelingoje nuotaikoje. Nusistatyta sudaryti Baltijos Komitetą Studijoms ir Bendradarbiavimui. Jo vadovybė — pirm. pulk. K. Grinius, sekretoriumi buv. estų min. Pusta. Į komitetą įeina po du atstovai iš kiekvienos tautos. Iš lietuvių dar įeina prof. K. Pakštas. Pirmininko pareigas iš eilės perims kiekvienos tautos parinktas asmuo, bus keičiamasi kas 6 mėn. Pirmoji garbė teko lietuviams.

Prof. K. Pakštas Greit Persikels į New Yorką

(LKFSB) Už poros savaitių Liet. Kultūros Instituto direktorius prof. K. Pakštas persikels su savo įstaiga į New Yorką. Čia didesnis politinis ir kultūrinis centras ir bus daugiau galimybių darbuotis Lietuvos reikalams. Tuo tarpu dar nežinoma vieta, kur profesorius suras patalpas Kultūros Institutui.

Milžiniškomis Bombomis Bombardavo Turiną

Londonas, lapkr. 30 — Šeštadienio į sekmadienį naktį Britų lakūnai vėl bombardavo Italijos miestą Turiną. Ši kartą bombardavo 8000-svarų bombomis. Sukėlė gaisrus ir padarė daug nuostolių.

Padėkonės Diena Ir N. Me- tai — Maldos Dienos, — Sako Rooseveltas

(LKFSB) Prezidentas, pranešdamas, kad dabar Padėkonės diena bus kasmet ketvirtą ketvirtadienį, lapkričio mėnesį, tą dieną ir Naujų metų dieną ir Naujų metų dieną ir naują dieną padaryti maldos dieną, kada viešojo maldos ir privačiai būtų šaukiamasi Dangaus pagalbos.

Nuskandino Lėktuvnešį Romą

Londonas — Šiomis dienomis, kaip praneša iš Zuricho, Šveicarijos britų lakūnai, bombarduodami Genovą, nuskandino Italijos lėktuvnešį Romą.

Lietuviai Penki Broliai USA Armijoje

(LKFSB) Retai kuri šeima gali padaryti tokią didelę auką demokratijai laimėjimui, kaip tas atsitiko su lietuvių Muralių šeima, gyvenančia Čikagoje, Bridgeporte, 937 West 33rd Place: visi penki sūnūs yra aktyvioje USA armijos tarnyboje. Vyriausis — Antanas Muralis, 38 metų, yra Fort Leonard, Missouri, antras — Povilas, 33 m. yra Camp Wallace, Texas; trečias — Kazimieras, 31 m., yra Fort Sheridan (netoli Čikagos); ketvirtas — Bronislovas, 25 m., yra Islandijoje, o jauniausias — Juozapas, 22 m., yra Monroe kariuomenės stovykloje, Virginijoje. Iš jų tik Povilas yra vedęs, kiti nevedę. Visiems penkiems broliams išvykus į kariuomenę, Čikagoje liko tik tėvai ir sesuo Pranciška. Jų tėvas Stanislovas Muralis dirbo prie geležinkelio — Santa Fe Railroad. Bebudamas darbe š. m. lapkr. 18 d. gavo širdies ataką ir mirė turėdamas 62 metus. Į laidotuves atvyko keturi sūnūs kareiviai, penktasis iš Islandijos negalėjo taip greit atvykti. Muraliai yra šv. Jurgio parapijony, šeima ne tik pasirūpino gražiomis katalikiškomis tėvo laidotuviomis, bet dar sūnūs atskirai kiekvienas nuo savęs užprašė šv. mišias už savo tėvelį. Jų tėvas Stanislovas Muralis buvo kilęs iš Vabalninkų parapijos, Panevėžio apskr. kričio.

Spausdinama Knygelė Apie 15 Lietuvoje Sušaudytų Kunigų

(LKFSB) Čikagoje jau atiduota spaudai knygelė, kurioje aprašomas gyvenimas ir paskutinės valandos Lietuvoje sušaudytų penkiolikų kunigų. Daugelio iš jų bus pridėtos ir fotografijos.

Sunaikino 9 Ašies Laivus

Londonas — Šiomis dienomis Britanijos submarinai vėl sunaikino 9 Ašies laivus, kuriais gabeno kareivius ir ginklus į Tunisiją.

"TARP KŪJO IR PRIEKALO"

— Ženevos dienraštis "Tribune de Geneve" š. m. spalio 3 d. paskelbė užsienio politikos redaktoriaus Paul Du Bochet vedamąjį straipsnį, pavadintą "Tarp Kūjo ir priekalo". Autorius pabrėžia, kad šio karo metu Pabaltijo valstybių padėtis yra ypatinga. Pradžioje okupuotos Sovietų Rusijos, jos vėliau pateko vokiečių globon. Tačiau visos nelaimės tikrai suvirtino lietuvių, latvių ir estų tėvynės meilę ir norą gyventi nepriklausomai.

Maskvos vyriausybė, okupavusi Pabaltijį, vėliau skelbė, esą tos tautos laisvai apsispresdusios įsilieti į Sovietų Sąjungą. Autorius į tai atsako: "Juk žinoma, kokiomis aplinkybėmis vyko plebiscitas, kuriuo norėta legalizuoti smurtą. Rinkikai turėjo, policijos akivaizdoje, kišti į urną balsavimo lapelius, kuriuose buvo atspausdintos pavardės žmonių, paskirtų okupacinių įstaigų. Balsuotojai ne tik negalėjo tuose lapeliuose nieko pakeisti, bet jie net nerėjo galimumo susilaikyti nuo balsavimo, nes jie turėjo gauti antspaudą ant savo, kuris įgalino užsibrėžti duoną. Štai kokių būdu sudaryti parlamentai, kurie "entuziastiškai" balsavo už "įstojimo deklaraciją". Beje, visi įtariamai ar nepaklusnūs elementai buvo negailestingai pašalinti. Skačiuojama, kad 150,000 lietuvių, latvių ir estų yra dingę, po to kai "operatyvinės troikos", paskirtos Kremlio įstaigų, kruopščiai išsijojo gyventojus, apskritį, po apskrities, valsčių po valsčiaus."

Toliau redaktorius rašo, kad visa tai vyko "graziais vokiečių - sovietų draugingumo pakto laikais", todėl Vokietija tuoju pat pripažino šią anekdotą. Ji perdavė sovietams Pabaltijo valstybių pasiuntinybes ir konsulatų, kurie buvo įsikūrę jos kontroliuojamose valstybėse. Pabaltijo tautos buvo įjungtos į "Ostlandą", kuris, kaip rašė Hitleris savo knygoje "Mein Kampf", sudarąs "natūralią didžiosios Vokietijos koloniją".

Vokietija save laiko įpėdiniu viso to turto, kurį buvo nusavinę pirmieji okupantai. "Tokių būdu vokiečiai naudojami nusavinimo priemonėmis, kurios

buvo išleistos komunistinio režimo metu" — pastebi šveicariečių redaktorių. Bolševikų laikais nusisinti gyventojai dabar vėl ekonomiškai išnaudojami.

Baigdamas, autorius išveda, kad Pabaltijo tautų padėtis yra labai sunki. Jos pasitiki, kad Atlanto Charteris bus taikomas visoms tautoms. Ypač Amerikos Jungtinių Valstybių vadų tvirtas nusistatymas palaiko viltį, kad Pabaltijo tautos atgaus savo laisvę. Šios tautos lieka ištikimos laisvės ir neutralumo idealams.

Šveicariečių laikraštis "Neue Zürcher Nachrichten" (katalikų organas) rugsėjo 30 d. paskelbė vedamąjį straipsnį, kuriame kelia klausimą apie laisvo tautų apsispresdimo dėsno taikymą Pabaltijo tautoms. Straipsnio autorius pabrėžia, kad Pabaltijo valstybių pasiuntinių teisių apkarpymas Londone beveik supuolęs su Atlanto Charterio metinėmis sukaktuvėmis. Pacitavęs šio Charterio straipsnius, kuriais pareiškiama, kad "Suvienytos Tautos" nepripažįsta jokių teritorinių pakeitimų, kurie neatitinka "Laisvai gyventojų išreikštų norų", autorius sako: "Jeigu prieš vienerius metus Lietuvos studentija, anos deklaracijos paveikta, surengė simpatijos demonstraciją už anglosaksus, nežiūrint vokiečių okupacijos sąlygų, tai ji tati padarė ne todėl, kad ji būtų troškusi "Sovietų Rusijos" laikų; demonstracija surengta todėl, jog studentija laukė paramos iš anglosaksų, nes norėta pabrėžti, kad reikia atsispirti ne tik prieš vokiečių, bet ir prieš rusų pasikėsinimus į laisvo apsispresdimo teisę."

Toliau straipsnyje išvedama: "Be abejo, ir Londonas supranta, jog jis davė pagrindą nusivylimui. Būtų absurdiška tvirtinti, jog anglų vyriausybė laikytų įtikinama sovietų versiją, kad Pabaltijo gyventojai patys prašė priimti juos į Sovietų Sąjungą. Savo laiku ir Anglijoje buvo pastebėta, kokių būdu pasiektą minėto "prašymo". "Parlamentai", kurie turėjo prašyti inkorporacijos, buvo "išrinkti" tik po to, kai tų trijų valstybių okupacija iš raudono-

sios armijos pusės buvo jau įvykdyta. Buvo išstatytas tikrai vienas sąrašas, kurį, be to, Maskvos vyriausybė prieš tai rūpestingai išcenzūravo. Negalėjo būti jokios kalbos apie rinkimus, kaip juos suprantame mes — šveicariečiai, sako autorius. Galima buvo pasisakyti tikrai "Už" arba iš viso susilaikyti nuo balsavimo. Miestuose gyventojai buvo verčiami balsuoti. Tačiau net ir tokiuose "liaudies seimuose" susilaikta pasipriešinimo, kai atstovams buvo pranešta, jog jų uždavinys yra likviduoti paskutinius jų valstybių nepriklausomybės likučius. 1940 m. liepos m. 20 d. sovietai pareiškė per savo įgaliotinį Lietuvos atstovams, kad kiekvienas, kuris pasipriešins Maskvos paruoštam prašymui priimti į Sovietų Rusiją, atsakys savo ir savo šeimos gyvybe. Panašiai buvo Latvijoje ir Estijoje.

Toliau autorius sako, kad Pabaltijo valstybės nedavė jokio pagrindo agresijai prieš jas. Jos kruopščiai laikėsi neutralumo. Visos trys tautos turi aiškiai išryškintą tautinę sąmonę ir kovojo prieš svetimą okupaciją dar carizmo laikais. Lietuviai praityje atsispyrė ne tik prieš totorius bei moskovitus, bet ir prieš germanus. Nepriklausomybės kovų metu lietuviai atsilaukė tiek prieš bolševikų invaziją, tiek prieš bermontininkus, tiek prieš lenkus. Pasak autoriaus, netenka abejoti, kad Pabaltijo tautos neužmiršo 20 metų nepriklausomybės laikotarpio, kurio metu jos tiek daug pasiekė. Jos viską paaukos, kad atgavus laisvę. Prasidėjus vokiečių karui su Sovietų Rusija, lietuvių tauta sukilė prieš bolševikus ir paskelbė nepriklausomybę, dar prieš vokiečiams ateisiant.

Straipsnyje pabrėžiama, kad dabartinės vokiečių okupacijos metu Pabaltijo tautų viltis atgauti nepriklausomybę nėra išnykusi. Priešindamiesi okupantams, pabaltiečiai turėjo patirti vokiečių represijas. Yra buvę ir masinių sušaudymų. Tačiau anglų politinės nuolaidos bolševikams neprisideda prie spyrtojimosi prieš vokiečius. Vienas žymus vokiečių yra pareiškęs, kad Vokietija esanti nepaprastai dėkinga Sir Stafford Crippsui, kuris Pabaltijo valstybėse labai pasitarė naves vokiečių propagandai. Bet ir kitose Rytų Europos valstybėse, kaip antai Suomijoje, Rumunijoje ir kitur, anglų nuolaidos Sovietų Rusijai yra iššaukusios didelį susirūpinimą.

Jau Spausdinami Puikūs Sieniniai Kalendoriai

"Darbininkas" jau paruošė ir pradėjo spausdinti 1943 metams sieninių dviejų spalvų kalendorių, kurio kiekvieno mėnesio puslapį puošia gražūs paveikslai. Kiekvienas LDS narys ir "Darbininko" skaitytojas gaus šį puikų kalendorių prieš Kalėdas.

Galima Gauti Kavos

Nuo pirmadienio, lapkričio 30 d. galima gauti kavos su cukraus 27 kuponų, jeigu pirkėjas neturi daugiau, kaip vieną svarą kavos savo namuose.

Spaudos Dienoje Dalyvaus Du Redaktoriai

(LKFSB) Susiorganizuoti spaudos draugija šv. Jurgio parapijos Bridgeporte - Čikagoje gruodžio 8 d. vakare parapijos salėje ruošia spaudos dieną. Mokyklos vaikučiai seserų jau rengiami pritaikytam vaidinimui. Paskaita apie spaudą laikys "Laivo" red. kun. Sandys, o apie lietuviškus laikraščius paaiškinimus padarys "Draugo" red. Ign. Sakalas. Be to su šviečiamąja lempa bus parodyti paveikslai apie spaudą ir vaizdai tų šalių, kur mūsų vyrai kariauja.

Ruoš Lietuviškas Kūčias

(LKFSB) Čikagos lietuviai, ypač tie, kurie liūdi dėl karan išėjusių vyrų, ar kurie jaučiasi kaip tremtiniai be artimųjų, yra kviečiami praleisti kūčių vakarą šv. Jurgio parapijos svetainėje, kur bus suruošta Lietuvoje prastos kūčių bendros vaišės. Neturtingiesiems viskas nemokamai. Jei kurie silpnės siveikatos ir turėtų sunkumo ateiti, prašomi rengėjams pranešti, bus pasiūsta automobilis.

Lietuvaitės Stoja Į Armiją

(LKFSB) Visa eilė lietuvių gailėstingųjų seselių ir šiaip lietuvačių jau įstojo į armiją. Taip čikagietė Sofija Siskus yra laivyno mokykloje Bloomingtone, Indianoje, Eleonora Jonaitis eina laivyno mokslus Indianos universitete, Sofija Kazakevičiūtė - Kasko (vyro pavarde — Haug) yra armijos pašto tarnyboje Fort Des Moines, Iowa.

Duoda ramumą skaudantiems, nuvargusiems raumenims

Kada skaudanti, nuvargę ir įtempti raumenys liepia Sustoti, pabandyk Johnson's Red Cross Kompresą ant skaudančio peties, nugaros ar rankos. Raminantis, šildantis ir sustiprinantis veikimas Kompreso greitai tau pasakys, kad vėl gali eiti.

Produktas Johnson & Johnson, pasaulio didžiausios išdirbystės chirurgiškų tvarstų.

JOHNSON'S
RED CROSS
PLASTER

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

"Darbininkas" išleido labai naudingą knygutę, kuri labai daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moteris ją įsidėti į ridikulių (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygutę — "KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?" — idėkite į konvertą 25¢ ir priklijavę 3¢ stampą, pasiųskite "Darbininkui", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. ir tuojau ją gausite.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$4.00	Amerikijoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Nepamirškime Laisvės Kovotojų

Sunki mūsų tautos padėtis, bet ir išeivijos nedaug ką geresnė. Karas ir mus skaudžiai palietė, kol kas ne asmeninio skurdo atžvilgiu, bet jis jau rauna iš mūsų tarpo jaunasias pajėgas. Retai kuri šeima nėra paaukojusi kariuomenei nors vieno savo sūnaus. O kai kurios tai ir po kelis paaukojo. Tie jaunuoliai jau dėvi Dėdės Samo uniformą. Vieni dar atlieka prirengiamasias pratybas, kiti jau įvairiuose frontuose už mūsų laisvę ir gerovę kovoja. Yra ir žuvusių ir į nelaisvę pakliuvusių... Jie lieja kraują; tėvai, motinos, broliai, seserys lieja ašaras. Ne visi dar pašaukti, bet visi, net ir patys jauniausieji, žino, kad pirmiau ar paskiau to likimo neišvengs. Tad ir visus nekovojančius ištiko liūdėsio ir sielvartų valanda.

Jau atėjo Adventų laikas. Tai prisiruošimas prie Viešpaties Gimimo šventės. Adventai tai susikaupimo ir atgailavimo laikotarpis. Gi šiais metais daug liūdėsio ir prispaudimo prisideda. Tad praleiskime tą laiką tinkamame dvasios susikaupime ir maldose, kurių ir mes ir išvykusieji kariauti mūsų jaunuoliai labai reikalingi. Tik vienam momentui įneikime į jų padėtį. Jei jie tarnauja laivyne, tai pavojus jiems bet kokių momentu grėsia. Nežino kada neprieteliai paleis iš apačios torpedą, ar numes iš viršaus bombą. Ir ant žemės ne geriau. Pirmesniųjų laikų kautynėse reikėjo tik dantis nuo kanuolių ir šautuvų, dabar jau lėktuvai sudaro netikėtą ir baisų pavojų. O kurie lakūnuose tarnauja, tiems klaidus likimas kristi keletą tūkstančių pėdų žemyn ir sudūžti ar sudegti drauge su nukritusiu lėktuvu. Jų gyvenimas tai nuolatinis nervų įtempimas, be poilsio ir atvangos. Bet jie, patriotinio įkarščio pagauti, pašvenčia savo sveikatą ir gyvastį. Jie ten kaunasi, sutraukdami ant savęs visas priešų pajėgas, kad mūsų gyvastis būtų išgelbėta ir namai bei turtas išvengtų sunaikinimo. Dėka aukščiausiam jų pasišventimui, mes turime galimybės ramiai sau namie gyventi. Ar gi mums neprivalu didžiausią dėkingumą jiems parodyti?

Ne vien žodžiais, ašaromis ir dejavimais. Mes privalome jiems padėti medžiagine pašalpa ir maldomis. Girdime kasdieną vyriausybės paraginimus neskūpėti aukų ginklams ir karo reikmenims. Tai ne kokio groboniško užpuolimo, bet apsigynimo ginklai. Jie gimę mūsų namus, gyvastį, laisvę ir demokratiją. Neapleiskime mūsų karių kringingų kautynių valando, kad jiems netektų tuščiomis rankomis kovoti su gerai apginkluotu priešu. Malda taip pat jiems labai reikalinga. Tokių pavojų metu jų siela prašyte prašo dvasinės pagalbos. Melskimės už gyvus, kol dar gyvi, ir už nukautuosius. Už gyvus, kad sveiki sugrįžtų, už mi-

Rusų lakūnai žaidžia čekėms, kai jie gauna laisvo laiko valandėlę fronte. Tolumoj matosi Amerikos išdirbysės P-40 orlaivis.

rusius, kad po sunkių karionių ir vargų, jauname amžy didvyriškai pasiaukoję, užsipelnę ir amžiną poilsį.

Kalbėkime Rožančių Šeimynomis

Katalikų laikraštis "Pilot" štai kaip mus ragina pasinaudoti Adventų malonėmis.

"Sekmadienį, lapkr. 29 d., pradėjome šv. Adventą. Klebonai ir jų pagalbininkai kunigai turėtų paraginti savo parapijiečius, kad kiekvienoj šeimoj būtų kalbamas Rožančius per ištisą šių ypatingų malonių laikotarpį. Kun. Patrikas Peyton, šv. Kryžiaus Kongregacijos vienuolis, sako: "Paraginkite tėvus ir motinas, brolius ir seseris kasdien atsiklaupus sukalbėti šv. Rožančiaus dalį už savo mylimuosius sūnus, brolius ir seseris, kurie kariškuose rūbuose eina pareigas kareivių, jūrininkų, lakūnų ir slaugių. Pilnai pasitikiu, kad katalikų šeimynos tą paraginimą karštai priims ir išpildys".

Šv. Kryžiaus Vienuoliai siekia atnaujinti tą pagirtiną katalikiškų šeimų paprotį — bendrai kalbėti šv. Rožančių. Tenka pažymėti, kad pas mus ir svetur žmonės virsta pamaldesniais. Visi mes turime kurį nors šeimos narį karo pavojams išstatytą. Išskyrus šv. Mišias, nėra kitos galingesnės priemonės išgelbėti juos iš pavojaus, kaip šv. Rožančius, vieningai šeimose kalbamas. Toks gražus šeimyninis vaizdas turi labai patikti Dievui ir Nekaltai Pradėtos Jo Motinos širdžiai.

Tad visi kunigai, užsidegę sielų išganymo uolumu, nuoširdžiai paragins savo žmones atnaujinti tą garbingą senovės paprotį. Svarbiausias šio paraginimo akstinas bus tas, kad karo fronte tarnaujantieji šeimos nariai nusielpo neatidėliotinos dvasinės pagalbos. Jie už mus pasiaukoja. Tad atsideddami, mes privalome atsiklaupę Rožančių už juos sukalbėti".

K.

Germanizacija Nacių Pavergtuose Kraštuose

— Savo laiku esame rašę apie vokiečių planus įkurdinti "Rytų kraštuose" (t. y. Rytų Europos valstybėse) net 3,000,000 olandų. Taip pat minėjome, kad Pabaltijo valstybėse lankėsi olandų nacionalsocialistų delegacija, kuri tyrė tenykytes sąlygas. Taip pat pastebėjome, remdamiesi pačių vokiečių šaltiniais, kad olandų tauta nereiskia ne tik jokio susizavėjimo panašiais vokiečių planais, bet yra aiškiai priešinga sumanymams išrauti olandus iš savo šalies ir išsklaidyti po "Rytų kraštus".

Dabar vienas Šveicaričių laikraštis (Die Nation, IX. 3) pateikia būdingą žinią iš Haagos, pagal kurią vokiečių komisari Olandijai ėmę olandus raminti. Vokiečių generalinis komisaras Schmidt rugpičio 3 d. pareiškęs olandų spaudai, kad "visa istorija su 3 milijonais olandų, kurie neva turėję būti perkeldinti į Rytus, kilusi dėl vokiečių ir olandų spaudoje pasitaikiusių klaidos". Schmidt pabrėžęs, kad šią klaidą turėjęs pastebėti "kiekvienas glūšas". Klaida kilusi dėl to, kad į Charkovą išvykę 300 olandų, o spauda ši skaičių esanti išpūtusi.

Šveicaričių laikraštis dėl tokio vokiečių komisaro pareiškimo klausia, kokiu būdu "klaida" buvusi pastebėta tik po dviejų mėnesių, nes apie 3,000,000 olandų iškeldinimą į "Rytus" rašiusi visa vokiečių kontroliuojama olandų spauda. Laikraštis taip pat abejoja, ar Schmidt'o pareiškimas olandus nuraminsiančias dėl "naujosios santvarkos" planų.

Labai būdingą informaciją apie vokiečių sumanymus germanizuoti Lenkijos vakarų provincijas pateikia vokiečių laikraštis "Frankfurter Zeitung" (8. 22). Iš šios informacijos matyti, kad vokiečiams pritrūko vokiečių anoms provincijoms germanizuoti. Todėl visokiomis priemonėmis graibomasi net nevokiečių, kurie sutiktų suvokiečėti. Pasak laikraščio, Dancigo - Westpreusen ir Warthe provincijose (buv. lenkų koridoriaus ir

Vakarų Lenkijos srityse) esanti vykdoma "germanizacijos akcija" (Eindeutschungsaktion). Tam tikslui gyventojai esą įrašomi į "tautiečių sąrašą" (Volkliste). Į juos įtraukiami tie, kurie kada nors šeimoje praeityje yra turėję "vokiečių kraujo" arba vokieš-pastebėjome, remdamiesi pačių vokiečių šaltiniais, kad olandų tauta nereiskia ne tik jokio susizavėjimo panašiais vokiečių planais, bet yra aiškiai priešinga sumanymams išrauti olandus iš savo šalies ir išsklaidyti po "Rytų kraštus".

Matomai, norėdami tokius "kandidatus į vokiečius" patraukti savo pusėn materialinėmis gėrybėmis, vokiečiai jiems paliksia "laikinią valdytį" jų turtą, o tiems, iš kurių turtas atimtas, vėliau galėsianti būti išmokėta kompensacija.

Toliau laikraštis išvedžioja, kad "geriausias kelias" tokius žmones suvokiekinti būtų jų išvežimas į Vokietiją, bet šiuo metu tai nesą įvykdoma "vien dėl butų stokos". Todėl būsiąs kreipiamas ypatingas dėmesys į jaunomėnės germanizaciją. Lenkų inteligentai, kaip laikraštis švelniai išsitaria, esą "pabėgę" į "generalinę gubernatūrą", todėl iš jų pusės netenką laukti priešingos akcijos. Pagaliau, laikraštis sako, kad "išlaisvintos Rytų (Lenkijos) sritys" ekonomiškai jau dabar daug duodančios, tačiau jų reikšmė pasireikšianti visoje pilnumoje tik-

I Need Your Help!

Pirk Karo Bonus šian-dien. Jie tave ryt išlaikys.

tai tuomet, kai jos "ir tautiškai bus atkovotos vokie-tybei".

Nauja Santvarka — Nacių Vergija

— "Deutsche Zeitung im Ostland" (VIII. 21) atpa-sakoja straipsnį, kurį atpausdino oficiozinis Vokietijos ekonominis žurnalas "Der Vierjahresplan". Šiame straipsnyje nagrinėjami "Rytų Europos artimieji ir tolimieji siekimai". Pasak žurnalo, reikia skirti du periodus: karo metą ir tolesnę ateitį.

Karo metui galiojās dėsnis, kad reikią ko daugiausia gaminti įvairiausių reikmenų. Karo reikalavimai kai kada verčia imtis priemonių, kurios, atrodo, prieštaraujančios tolesniems tikslams. "Rytų kraštai" pirmoje eilėje turį pateikti maisto produktų (Ostlandas), be javų, ir bulvių, aliejinių augalų, kanapių, linų ir medvilnės (Ukraina).

Esą būtina "panaikinti bolševikinę suvalstybiną ūkio sistemą" ir "ją pakeisti nauja geresne santvarka".

Kaip ta "naujoji geresnė santvarka" įsivaizduojama, žurnalas nieko nesa-

ko. — Pasak "Kauener Zeitung" (X. 1), Lietuvos ūkininkams įvesta prievolė dalyvauti miško kirtimo ir medžių transporto darbuose. Taip esą pasielgta atsižvelgus į tai, kad sto-koją darbo rankų kuro pa-ruošimo darbuose.

For Victory...

Buy

UNITED STATES DEFENSE BONDS * STAMPS

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

Iš Kelionės Egiptan

Prof. K. Pakštas

(Ištraukos iš Prof. K. Pakšto knygos "Aplink Afriką", antras tomas, 133-221 pusl. Kaunas, 1936 m.)

SUEZO KANALU

Nuo Suezio keleivių skaičius garlaivy gerokai sumažėjo, nes jų dalis išvyko traukiniu į Kairą pamatyti piramidžių, moskių, muziejus ir kitų tu puikaus miesto idomybių. Jie turės progos praleisti ten du pusdienius ir vieną naktį ir paskiau dar suspėti į tą patį laivą Port Saide. Žinoma, tai būtų amerikoniškas miesto apžiūrėjimas. O ką reiškia amerikoniškai apžiūrėti, lai pasako šis mažutis anekdotas. Du amerikiečiai, Džim ir Džek, visus darbus prate, atlikti amerikonišku greitumu ir energija, atvyko Londono pamatyti. Apsižvalgę Vestminsterio bažnyčioje, Parlamente ir dar kai kur, tą pačią dieną suskubo pasiekti ir šv. Povilo katedrą, kuriai apžiūrėti nedaug laiko beliko. Tad Džim sako Džekui: "Tu eik vidun, o aš apeisiu iš oro aplink; tu man pasakysi, kas yra vidus, o aš tau pasakysiu, ką mačiau iš lauko. Ir kai su-

grįžus Amerikon kas nors paklaus mūsų apie šią katedrą, tai galėsime abu viską smulkiai nupasakoti, o dabar sutaupysim daug laiko". Greit sutarta, greit padaryta.

Man nebuvo jokio išskaičiavimo atsiskaityti nuo kelionės Suezio kanalu, apie kurį tenka kalbėti studentams per geografijos lekcijas ir aiškinti jo antropogeografinę ir ekonominę svarbą. Dabar atėjo puiki proga pamatyti ir fizines to regiono savybes, kur eina ši žmonių interesų didžioji arterija.

"Urasumo" išplaukė iš Tewfik Porto prieš 11 val., tai galėjau apie du trečdaliu kanalo apžiūrėti saulėtos dienos šviesoje. Paprastai kanalu laivai plaukia nuo 10 iki 15 valandų, bet kai kuomet, nenorėdami nakčia į Port Saidą atvykti, turi lėčiau plaukti, kad pataikytų ryte uostan patekti. Šiaip beveik visur daroma: tai dėl pinigų, tai dėl techniško išskaičiavimo, nes į kai kuriuos uostus nelengvas esti įplaukimas, o kitur už nakties darbą uosto tarnautojai daugiau reikalauja mokėti.

Iki Timsah ežero kanalas eina per grynus dykumas, kuriuose nesimato nei želių, nei medžių. Tik tai kanalo bendrovės rūpesčiu kai kur pavyko priauginti šiek tiek medžių: eukaliptų, kedrų ir palmių. Jie palaistomi iš

Gėlojo Vandens kanalo, kur nuo Nilo atvestas prie Suezio kanalo beveik vidurio, prie Izmailijos, o čia skyla į dvi šakas: viena eina į pietus prie Tewfik Porto, o kita — į šiaurę prie El Kantaros. Gėlojo Vandens kanalas stengiasi prakasti, kiek galima, arčiau prie Suezio kanalo, kad patogiau galėtų aprūpinti geriau ir laistomu vandeniu visas kanalo stotis ir jų gausingus tarnautojus bei darbininkus, jų daržus ir medžius. Kanale nuolat eina darbai. Didelės žemės smėlės daugely vietų kasa smėlį ir dumblą, nes kitaip dykumų vėjai ir jų nešiojamas smėlys per ilgesnį laiką vėl palaidotų kanalą, kaip palaidojo faraonų prakastą senovėje.

Kanalo distancijos visur pakraščiuose kas kilometras pažymėtos ir stotys daro švaros ir tvarkos išpūdį. Stotčių ir kitokie parašai parašyti tik prancūziškai. Pirmoji stotis nuo Tewfik Porto (152-me kilometre nuo Port Saide) — tai Saluf (Shalouf), pro kurią eina maldininkų kelias į Mekkos šventoves, Arabijon. Prie šios stoties arabai persikelia su savo kupranugariais keltu per kanalą ir Azijos pusę ištiesia savo palapines. Tai didelė maldininkų stovykla. Dar šiek tiek į šiaurę — ir kanalas įeina į Karčiuosius ežerus, kurių yra du: Didysis ir Mažasis. Geografiškai

reiktų juos laikyti vienu ežeru, nes Mažasis yra tik tása Didžiojo. Išplaukę iš Karčiųjų ežerų, vėl patenkame į siaurą kanalą, kurs šioje vietoje laikomas įdomiausiu. Kanalo dalis tarp Karčiųjų ežerų ir Timsah ežero eina per istoriškas vietas. Čia apčiuopiami ženklai senojo faraonų kanalo nuo Nilo į Raudonąsias jūras. Šiose vietose yra Biblijoje minima Geseno žemė, kur faraonas leido žydams apsigyventi patriarko Jokūbo laikais, kai jo sūnus Juozapas buvo galingu faraono ministriu. Daug įvairių griuvėsių primena senovės civilizacijos laikus. Arti Timsah ežero stovi mažas, keturkampis, su apvaliu kupolu trobesys, tartum, kokia koplyčia. Tai šeiko Enedek'o kapas, kurį maldin-gi musulmonai laiko didele šventove ir gausiai lanko. To pat ežero pussaly, ant kalnelio Džebel Mariam stovi naujas didingas dvilypis obeliskas su dviem sfinksais. Tai paminklas karo vyrams, gynusiems kanalą nuo turkų puolimo Didžiojo karo metu. Čia kraštas virsta semidezertišku, ir jau matosi kur-nekur augančių žolių bei krūmokšnių, o žmonių prisodinti palmių sodai ir daržai pajavirina gelsvai pilką dykumų žemėvaizdį.

(Bus daugiau)

LIETUVOS TREMTINIŲ SIBIRAN SĄRAŠAS

Žemiau talpiname iš Lietuvos išvežtų gyventojų Sibiran sąrašą, kurį surinko ir sutvarkė Lietuvos Raudonasis Kryžius. Šis sąrašas yra labai svarbus, nes iš jo Amerikoje gyvenanti giminės ar pažįstami galės sužinoti apie savuosius, nuo kurių dabar negauna jokių žinių.

Sąrašas sunumeruotas ir alfabetiškai sudarytas. Pirmiausia paduoda išvežtojo pavardę, vardą, o skliauteliuose tėvo vardą, išvežtojo amžius ir gyvenamoji vieta Lietuvoje.

(Tąsa)

11231. Tarutis, Vytautas (Adomas), 26, samdiny, gyv. v. Vilnius.
11232. Taškūnas, Stasys (Tomas), 43, inžinierius, Trakai.
11233. Tataržinas, Juozas (Vincas), darbininkas, gyv. v. Unguriniai, Marijampolė.
11234. Tatlulis, Ipolitas (Juozas), darbininkas, g. v. Vilnius.
11235. Tatlūnienė, Stefanija (Juozas), 30, siuvėja, gyv. vieta Vilnius.
11236. Tautkus, Jonas, 34, samdiny, gyv. vieta Radviliškis, Šiauliai.
11237. Tautkienė - Talmokaitė, Elena (Juozas), 24, samdinė, gyv. vieta Radviliškis.
11238. Tautkytė, Regina (Jonas), 9 mėnesių amžiaus.
11239. Taučienė, Ona (Stasys), 56, ūkininkė, gyv. vieta Šiluva, Rasėnė.
11240. Taujenis, Petras, 37, kirpėjas, gyv. vieta Klinonys, Akmenė.
11241. Tautkinių, Ona, 80, šeimininkė, gyv. vieta Kretiniga.
11242. Tautkevičius, Liudas (Petras), 34, samdiny, gyv. v. Buginai, Biržai.
11243. Tautkevičienė, Franciska (Antanas), 32, mokytoja.
11244. Tautkevičius, Arvidas (Liudas), 2.
11245. Tautkevičius, Algimantas (Liudas), 2.
11246. Tautkus, Juozas (Jonas), 27, darbininkas, gyv. vieta Šiauliai.
11247. Tautkienė, Karolina (Pranas), 60, gyv. vieta Pajūriai, Kvederna.
11248. Tauras, Aleksandras (Aleksandras), 37, mokytojas, gyv. v. Višakių Ruda, Marijampolė.
11249. Taurienė, Kunegunda (Juozas), 37.
11250. Tauras, Vidas (Aleksandras), 7.
11251. Taurys, Bronius, seržantas.
11252. Teišerkis, Vincas (Nikalojus), 84, ūkininkas, gyv. v. Hamolėnai, Radviliškis, Šiauliai.
11253. Teišerkis, Stasys (Nikalojus), 33, ūkininkas.
11254. Tektorius, Juozas (Vincas), 45, mokytojas, gyv. vieta Jukimavičiai, S. Kalvarija.
11255. Tektorienė - Žilinskaitė, Veronika, 42.
11256. Tektorius, Algirdas (Juozas), 19, studentas.
11257. Tektoriūtė, Aldona (Juozas), 14, mokinė.
11258. Telega, Stasys (Andrius), 45, seržantas, gyv. vieta Vilnius.
11259. Telyčienė, Emilija (Jeronimas), 75, ūkininkė, gyv. v. Madogaskaros vk., Daugailiai.
11260. Telksnys, Stonys, 61, ūkininkas, gyv. vieta Antekščiai, Alunta.
11261. Terbeckas, Ignas (Viktoras), 33, ūkininkas, Krivazalis, Saldutiškis.
11262. Tercijonas, Antanas (Juozas), 34, policininkas, Kunigiškiai, Balbieriškiai.
11263. Tedchov - Prukov, Elijošius (Elijus), 24, studentas, gyv. vieta Vilnius.
11264. Teresevičius, Juozas (Pijus), 46, samdiny, gyv. v. Vilkaviškis - Kaunas.
11265. Teturienė, Vilhelmina, 28, slaugė, gyv. v. Pabradė.
11266. Teturas, Baltramiejus, 7.
11267. Tevelis, Juozas (Juozas), 33, karininkas, gyv. vieta Vilnius.
11268. Tiekutyte, Nastė (Jurgis), 22, ūkininkė, gyv. vieta Valdeikiai, Joniškėlis.
11269. Tijunaitis, Algirdas (Stasys), gimęs 1917, antras leitenantas, gyv. vieta Vilnius.
11270. Tikrys, Oton (Jurgis), 50, darbininkas, gyv. v. Vilnius.
11271. Tilindis, Augustas (Jonas), 37, dailidė, gyv. v. Parnovėja, Biržai.
11272. Tilindis, Jonas (Povilas), 27, mokytojas, gyv. vieta Rokiškis, Gelžkelio stotis.

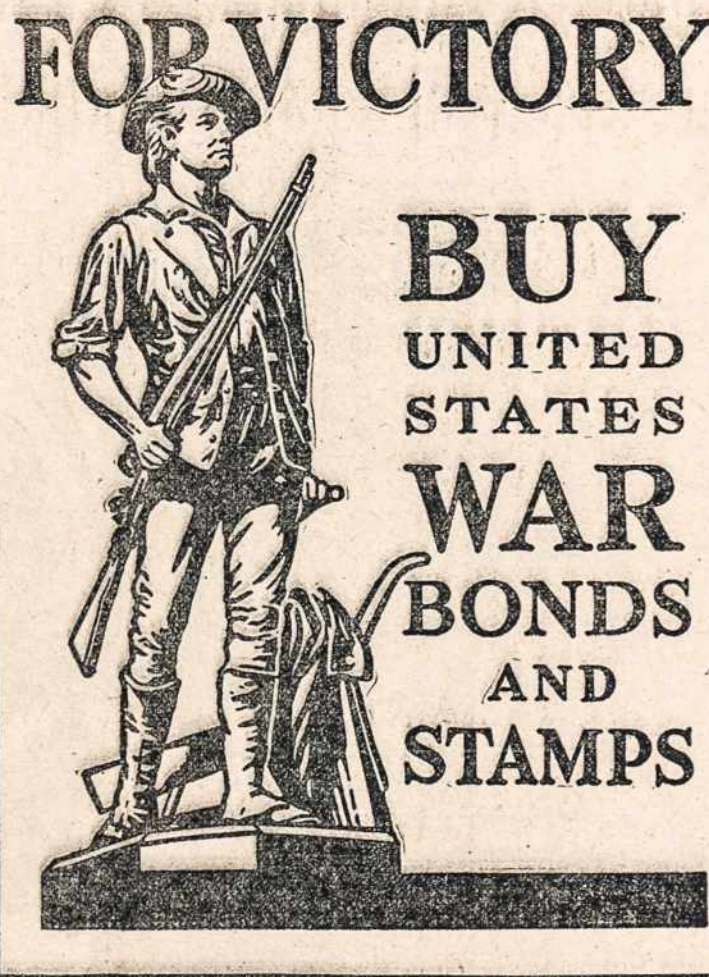
"DARBININKO" KNYGYNE GALIMA GAUTI SEKAMŲ KNYGŲ ---

ABC Pradžiamokslis - elementorius, 40 pusl. Kaina...	30c.
DIEVO MOTINOS APSIREIKIMAS ant Kalno La Salette, vertė kun. Ig. A. Abramaitis, 65 pusl. Kaina	25c.
DR. VINCO PIETARIO RAŠTAI. Tomas III, keltais aparais, 267 pusl. Kaina	50c.
GELIŲ PINTINĖLĖ, graži apysaka, 96 pusl. Kaina	20c.
TRUMPAS KATEKIZMAS, vadovėlis pradžios mokykloms ir pirmajam vaikų išpažinimui. Parengė Kun. J. B. Končius, S.T.D. Kaina	20c.
KATEKIZMELIS - Pirmas išpažintis. Sutaisė Kun. P. Juškaitis. Kaina	15c.
NOVENA prie šv. Pranciškaus Asyžiečio. Vertė K. Kaina	15c.
NOVENA prie Motinos Gerosios Patarties. Kaina	20c.
NOVENA prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos Kaina	15c.
NOVENA už sielas skaistykloje. Kaina	20c.
TRYS KELEIVIAI, krikščionis, žydai ir turkas. Graži apysaka. Kaina	25c.
PIETŲ AMERIKOJE, kelionės įspūdžiai. Parašė Kun. J. Paškauskas. Kaina	25c.
PLANETOS IR ŽVAIGZDĖS, parašė Gerutis, 87 pusl. Kaina	20c.
SPARNUOTI LIETUVIAI - Darius ir Girėnas. Parašė kap. P. Jurgėla, gerasis aparais. Kaina	\$1.60
VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIĖJOREJIMAS. Čia rasite daugybę įvairių valgiams gaminti receptų. Kaina su prisilintimu	\$1.10

Su užsakymais kreipkitės ---

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

(Boleslovas), 21, siuvėjas, gyv. vieta Vilnius.

11313. Tonkūnas, Juozas (Mykolas), gimęs 1894, profesorius agronomijos, Dotnuva.

11314. Tonkunienė - Milvidaitė Janina (Viktoras).

11315. Tonkūnas, Rimantas (Juozas), 7.

11316. Tonkunaitė, Vida (Juozas), 5.

11317. Tonkūnas, Petras (Mykolas), gimęs 1888, gruodžio 22, ūkininkas, gyv. vieta Stačiūnai, Pasvalys.

11318. Tonkunaitė, Irena (Petras), 10.

11319. Tonkunaitė, Aldona (Petras), 8.

11320. Totarenkienė, Elena (Motiejus), 35, šeimininkė, g. vieta Ignalinas, Švenčionys.

11321. Totarenkaitė, Jadvyga (Napoleonas), 16, mokinė.

11322. Totarenkaitė, Elena (Napoleonas), 12.

11323. Totilas, Jurgis (Jurgis), 45, ūkininkas, Raudėnai, Raudonė.

11324. Totilienė, Marijona, 48.

11325. Totilas, Jonas, 18.

11326. Totaraitis, Juozas (Simonas), 46, ūkininkas, gyv. v. Slavikiai, Aukštosios.

11327. Totaraitienė, Marcelė (Konstantinas), 44, ūkininkė.

11328. Totaraitis, Pranas (Juozas), 15.

11329. Totaraitytė, Dana (Juozas), 13.

11330. Totulas, Jurgis (Jurgis), 50, ūkininkas, gyv. vieta Raudonėliai, Raudonė.

11331. Trainauskas, Vladas (Pranas), 26, mūrininkas, gyv. v. Ažuolių Ruda, Kazlų Ruda.

11332. Trainavičius, Gabrielius (Petras), 68, Kabelių II km., Marcinkonys.

11333. Trainavičienė, Rožė (Juozas), 64.

11334. Trainavičius, Vincas (Gabrielius), gimęs 1920.

11335. Trakinskas, Povilas (Benediktas), gimęs vasario 28, 1918, karininkas, g. v. Vilnius.

11336. Trapas, Jonas su šeima (Simonas), 40, policijos viršininkas, Vilnius, Tauragė.

11337. Trapikienė - Akelaitytė, Marija (Bronius), gimusi 1912, gyv. vieta Kaunas.

11338. Trasytis, Juozas (Kazys), 45, ūkininkas, gyv. vieta Daržiškių, Vabalninkas.

11339. Traškevičius, Pranas (Petras), 52, policijos viršininkas, gyv. vieta Adomiškiai.

11340. Traškevičienė, Emilija, 48.

11341. Traškevičius, Juozas (Pranas), 15, ūkininkas.

11342. Totarenkaitė, Marija (Napoleonas), 14.

11343. Traškevičiūtė, Ona

(Pranas), 12.

11344. Traškevičiūtė, Danutė, (Pranas), 5.

11345. Trebytė, Ona (Juozas), 20, darbininkė, Kaunas.

11346. Trečiokas, Vincas (Tamošius), gimęs 1898, samdiny, gyv. vieta Kybartai.

11347. Trečiokienė, Ona (Jonas), 38.

11348. Trečiokaitė, Aldona (Vincas).

11349. Trečiokas, Albinas (Vincas), 8.

11350. Trimonis, Stasys (Petras), gimęs 1910, samdiny, g. vieta Utena.

11351. Trinkūnas, Pranas, 30, samdiny, gyv. vieta Buitunai, Kutkiškis.

11352. Trinkūnienė, Jadvyga, 30.

11353. Trinkūnas, Algirdas (Pranas).

11354. Trikolis, Povilas (Leonas), 26, darbininkas, gyv. vieta Vilnius.

11355. Triponis, Jonas (Jonas), gimęs 1903, mokytojas, gyv. vieta Zarasai.

11357. Triška, Juozas, 23, batsiuvis, gyv. vieta Biržai.

11358. Triušis, Juozas (Juozas), 35, samdiny, gyv. vieta Gargždai.

11359. Triušienė, Stanislava, 35, mokytoja, gyv. v. Gergždai.

11360. Triušytė, Gražina (Juozas), 6.

11361. Triušis, Juozas (Juozas), 2.

11362. Triušis, (Juozas), 1.

11363. Trockis, Povilas (Adomas), 37, samdiny, gyv. vieta Grikiškiai, Trakai.

11364. Trockienė, Ona (Vincas), gimusi sausio 28, 1909, viehulė, Vilnius.

11365. Truchanovičius, Stasys (Andrius), 55, valdininkas, gyv. vieta Vilnius.

11366. Truikas, Marcelijus (Jonas), 35, samdiny, gyv. v. Kaunas.

11367. Truikienė, Marija, (Jonas), 30, samdinė.

11368. Truikaitė, Gedrė (Marcelijus), 2.

11369. Truikas, Kestutis (Marcelijus), 6.

11371. Truškovskienė, Aleksandra, gimusi 1894.

11372. Tšeciekienė, Vanda (Algirdas), 45, šeimininkė, g. vieta Vilnius.

11373. Tšeciekytė, Sofija, 13.

11374. Tšeciekytė, Marija, 9.

11375. Tšepačius, Ignas, 40, karininkas, gyv. vieta Varėna.

11376. Tšepačienė, Marija, 29.

11377. Tšepaičiūtė, Irena, (Ignas), 6.

11378. Tšepačius, Ričardas (Ignas), 2.

11379. Tučinskis, Marijonas (Juozas), 20, studentas, gyv. v. Vilnius.

11380. Tuinyla, Edvardas (Antanas), 13, gyv. v. Alytus.

11381. Tukanavičienė, Sofija (Kazys), 45, šeimininkė, gyv. v. Vilnius.

11382. Tukanavičiūtė, Ona, 4.

11383. Tulauskienė, Katrė (Andrius), 44, ūkininkas, gyv. vieta Belevičiai, Veiveriai.

11384. Tulauskaitė, Marija, (Juozas), 18, studentė.

11385. Tulauskas, Juozas (Juozas), 14.

11386. Tulauskas, Algirdas (Juozas), 1½ metų amžiaus.

11387. Tumanovičienė, Janina, 21, šeimininkė, g. v. Vilnius.

11388. Tumas, Adolfas, 26, mokytojas, gyv. vieta Gataičiai.

11389. Tumas, Juozas, gimęs gruodžio 23, 1897, darbininkas, gyv. vieta Šiauliai.

11390. Tumas, Kazys, (Jonas), 34, karininkas, gyv. vieta Vilnius.

11391. Tumas, Pranas (Antanas), gimęs 1906, samdiny, g. vieta Paprūdžiai, Pilviškiai.

11392. Tumas, Pranas (Adomas), 46, valdininkas, gyv. vieta Kupiškis.

11393. Tumas, Stasys (Kostas), 44, pirklys, g. v. Kaunas.

11394. Tumenis, Elena (Vincas), 41, šeimininkė, gyv. vieta Kaunas.

11395. Tumas, Kostas, (Stasys), 12, mokinys.

11396. Tumaitė, Galina (Stasys), 10.

11397. Tumasonis, Pranas, 34, mokytojas, gyv. v. Lapijai.

11398. Tumasonienė, Vanda (Domininkas), 28, mokytoja.

11399. Tumasonis, Vidas (Pranas), 3.

11400. Tumasonytė (nekrizėtyta), Prano dukterė, 8 dienų amžiaus.

11401. Tumašauskas, Stasys (Motiejus), 34, darbininkas, g. vieta Pašlapiai, Pažaislis.

11402. Tumelienė, Ieva (Domininkas), 41, ūkininkė, gyv. v. Alksnėnai, Punkskas.

11403. Tumelis, Vincas (Juozas), 18, ūkininkas.

11404. Tumelis, Valentinas, 17.

11405. Tumelis, Vytautas, 15, (Juozas).

11406. Tumelytė, Irena (Juozas), 6.

11407. Tumenas, Jurgis (Vincas), 68, ūkininkas, gyv. vieta Juknėnai, Daugailiai.

11408. Tumenas, Napoleonas (Juozas), 27, šoferis, gyv. vieta Kaunas.

11409. Tumonis, Balys (Kostas), 21, ūkininkas, gyv. vieta Nevenai, Žvigių Kamajų, Rokiškis.

11410. Tumonis, Petras, 2 vaikai (42), Sateksnis, Rokiškis.

11411. Tumonienė, gyv. vieta Šateksniai, Rokiškis.

11413. Tumonas, Jonas (Jonas), 31, mokytojas, gyv. vieta Akmenė, Mažeikiai.

11414. Tumonienė, Stasė (Stasys), 39, mokytoja.

11415. Tumosaitė, Aldona (Jonas), 10.

11416. Tumosaitė, Nijolė (Jonas), 7.

11417. Tumosaitė, Dalija (Jonas), 4.

11418. Tumosa, Juozas (Miklas), 45, ūkininkas, gyv. vieta Patašinė, Marijampolė.

11419. Tumosienė, Marija (Motiejus), 32, ūkininkas.

11420. Tumosaitė, Jane (Juozas), 14, mokinė.

11421. Tumosa, Justinas (Juozas), 14, mokinys.

11422. Tumosa, Jonas (Juozas), 9, mokinys.

11422. Tumosa, Jonas (Juozas), 9, mokinys.

11423. Tomas, Antanas (Antanas), gimęs 1914, bizmierius, gyv. vieta Kaišėdorys.

11424. Tupikas, Jonas (Jonas), 34, knygvedis, gyv. vieta Kaunas.

11425. Tupikienė - Vaitkūnaitė, Aniceta (Jonas), 25.

11426. Tupikaitė, Dalia (Jonas), 3.

11427. Tupikevičius, Juozas (Pranas), 46, gyv. vieta Biržai.

11428. Turavičius, Domininkas (Vincas), gimęs 1868, ūkininkas, gyv. vieta Alytus, Rudnia.

11429. Turčinavičius, Balys (Juozas), 33, mokytojas, gyv. vieta Sakiai.

11430. Turla, Petras (Kristupas), 18, ūkininkas, gyv. vieta Rakita, Adutiškis.

11431. Tursa, Karolis (Benediktas), 43, samdiny, gyv. vieta Vilnius.

11432. Tursienė - Vileišytė, Birutė (Jonas), 36, inspektorė, g. vieta Vilnius.

11433. Tursa, Gediminas (Karolis), 6.

11434. Tursaitė, Reda - Ona (Karolis), 6 savaičių.

11435. Turskis, Pranas (Juozas), gimęs 1902, samdiny, g. vieta Plungė.

11436. Turskienė, Filomena, gimusi 1908, šeimininkė.

11437. Turskis, Algimantas (Pranas), 9. (Bus Daugiau)

ATSPAUSTA

K. J. PRUNSKIO

Vertinga Knygutė

"Komunizmas ir Revoliucija Amerikoje"

Kiekvienas Lietuvis perskaitęs šią knygutę, pamatys, koki "rojų" Amerikoje ruošia komunistai.

Savo knygutėje gabus rašytojas K. J. PRUNSKIS įrodo dokumentais, kaip komunistai nori Amerikoje sugriauti demokratiją ir įvesti kruviną diktatūrą; kaip jie nori panaikinti nuosavybę, užgriebti bankose žmonių kruvinu prakaitu uždirbtus pinigus ir panaikinti Amerikoje tikėjimo laisvę.

Knygutė

"Komunizmas ir Revoliucija Amerikoje"

išleido

TĖVAI PRANCIŠKONAI

Ji turi 32 pusl. ir parduojama tik savikaina —

po 10 centų.

"KOMUNIZMAS IR REVOLIUCIJA AMERIKOJE"

yra geriausia dovanėlė

KALĖDOJIMO METU.

Gerb. Klebonai ir "Varpelio" Platintojai, malonėkite mums skubiai pranešti, kiek prisijūsti jums knygučių.

Adresas:

FRANCISCAN FATHERS

310 Orchard Street Pittsburgh, Pennsylvania

MEILĖS ŠALTINIS

Veda TT. JĖZUITAI

Kad Visi Žmonės Būtų Suvienyti Kristuje

Pasaulis yra pagautas baisiame karo sukūryje — miestai naikinami, nekaltieji žudomi, žmonija blaškoma. Kuomet tautos kovoja tarp savęs, milijonai garbinami netikrus dievus; Kristaus mokslas yra dalkomas net ir tų, kurie vadinasi Krikščionimis; bedievybė yra platinama aptemdintuose kraštuose, viešose mokyklose, darbininkų tarpe. Nesimato jokio vieningumo žmonių siekimuose arba noruose.

Šventas Tėvas, Kristaus Vietininkas, su apskunkinta širdimi tēmią šitą įvairių šalių nesutikimą ir tautų neapykantą. Dėlto, pakartodamas Viešpaties maldą Paskutinėje Vakarieneje: "Kad visi būtų viena, kaip Tu, Tėve, esi Manyje ir Aš Tavyje, kad ir jie būtų Mumyse viena, kad pasaulis įtikėtų, jog Tu esi Manė siuntęs" — jis kreipiasi į Maldos Apaštalavimo narius; prašo ir ragina maldauti Dievo, kad Jis suteiktų vienintėlį taikos pagrindą — visų žmonių susivienymą Kristuje.

Kaip tik tą, kad atsiekus Kristus įsteigė Savo Bažnyčią. Kalbėdamas Petrui, Jis neminėjo daugelį bažnyčių — tikėjimų, bet vieną. "Tu esi Petras (uola), ir ant tos uolos Aš pastatysiu Savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės".

Neišmanantieji nesuprato šio pažadėjimo. Blogos valios žmonės nenori tikėti. Priešai stengiasi visa užginti. Šiandien matom Kristaus nepriėmimo pasekmės pasaulyje. Tokiems žmogaus gyvybė turi mažiausios reikšmės. Toki nepripažįsta kitiems nei laisvės, nei lygybės. Teisingumas pas juos nežinomas; melagystė, apgavystė, smurtas, jėga — jų priemonės atsiekti savo tikslo. Jie nenori nei Kristaus, nei Jojo Bažnyčios.

Bet Katalikai savo gyvenimo būdu išpildo Kristaus maldavimą. Kuomet išpažįsta vieną ir tą patį Tikėjimą, priima tuos pačius Sakramentus, dalyvauja vienoje Kristaus Kūno ir Kraujo Aukoje — Šv. Mišiose, pripažįsta Šv. Petro įpėdinio, Šventojo Tėvo teises, tuomet elgiasi taip, kaip Kristus norėjo. Tokiu būdu, visuomet ir visame pasaulyje, jie yra susivieniję — Tikėjime, Garbinime ir Valdžioje.

Tačiau Katalikai yra tik žmonijos dalis. Kame kiti? Gi Kristus meldėsi, kad visi būtų Jame suvienyti. Kaip tą atsiekti? Švenčiausios širdies meilė tai gali padaryti. Ytin liepsnojanti ugnis sulygina viską, ką paliečia. Tatgi, Dievo vienybėje su žmonėmis randasi protingas ir nuolatinis visų keblumų išrišimas. O pasaulis šiandien nori ir trokšta ir ieško išrišimo.

Toje kilnioje vienybėje su Kristumi, kiekvienas žmogus yra svarbus asmuo. Nes, Dievas sutvėrė kiekvieną; Savo švenčiausiu Krauju Jo Numylėtasis Sūnus atpirko kiekvieną; Šventoji Dvasia pašventina kiekvieną, kuris leidžiasi.

Jei visi žmonės bus suvienyti Kristuje, tada neapykantos sutirps, kliūtys bus pašalintos, ir neapykanta išnyks. Jų vietoj atsiras artimo meilė tarp visų Kristuje.

Žmogaus kilnumas pilnai pasireiškia tik vienybėje su Kristumi. Tas matoma ir dabar tikro Kataliko gyvenime. Nes jis yra suvienytas su Kristumi laimėje ir skausme, sveikatoje ir ligoje, gyvybėje ir mirtyje. Jei pasaulis klausytų ir priimtų Dieviškojo Mokytojo maldaujantį kvietimą susivienyti su Juo, tad teisingumas ir artimo meilė viešpatautų žmonių širdyse. Tai būtų įžanga į nuolatinę taiką ir ramybę.

Gyvenkime taip, kad tas įvyktų. Prašykime Dievo, kad visi žmonės būtų suvienyti Kristuje.

A. B. Meslis, S. J.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Naujosios Anglijos ALRK Federacijos Skyrių Valdybų Dėmesiui

Kaip jau žinome, per visus 1942 metus ALRKF Amerikoje varė vajų, kad sukėlus \$10,000 Lietuvai Gelbėti Fondui. Šio vajeus pasekmės visi jau žinote, nes rugsėjo 15 d. šių metų, Federacijos Centro valdyba patiekė pilną atskaitą, kiek iš šio vajeus pinigų į fondą įplaukta ir kiek ir kokiems reikalamis išmokėta. Centro valdyba pareiškė, kad šis vajeus dar nėra užsibaigęs, bet baigsis su šiais metais. Centro valdyba pageidauja, kad skyriai, kurie savo kvotų nėra išpildę, jei yra galimybių, kad tą padarytų; taipgi skyriai, kurie šiam tikslui jau yra surengę kokius parengimus, o dar pinigų centrui nėra pasiuntę, pageidaujama, kad pasiųstų iki šių metų pabaigos.

Amerikos Raudonasis Kryžius vis dažniau ir dažniau pateikia žinių Federacijos Centro valdybai apie mūsų tremtinių brolius Sibire, kurie reikalauja greičiausios materijinės pagalbos, nes ALRK Federacija yra vienintelė organizacija, kuri gali rūpintis Lietuvos tremtiniais ir kitais visais Lietuvos reikalais.

Lietuvai Gelbėti Fondas yra įregistruotas per NCWC Valst. Dept. Paskutiniai šių dienų karo įvykiai jau aiškiai rodo, jog karo laimėjimas pareina į Amerikos karo jėgų rankas. Amerikos ir Anglijos laimėjimas bus mūsų laimėjimas, nes Amerika ir Anglija kariauja, kad iškovojus sau pastovią laisvę ir laisvę dėl mažų tautų. Neblogai kariauja ir kitos Amerikos sąjunginės valstybės prieš nacizmą ir fašizmą, bet tai vis dėlta Amerikai, nes jos kariauja Amerikos ginklais ir maistu ir, jos tik kariauja, kad išvijos priešą iš savų teritorijų; ir kai kuriuos net turi tikslus, kad po karo įkoperavus ir mažasias valstybes į savo ateities svajones "imperijas". Galima būti tikri, kad po šio karo Amerika ir Anglija jokių įkoperavimų mažųjų valstybių ir didžiųjų neprileis, nes Atlanto Čarteris nebus laužomas. Praūžus šiam karami, pažūrėkime į padėtį ir sąlygas, kuriose Lietuva turės keltis. Ar begali būti sunkesnių sąlygų bent vienai valstybei? Lietuvai ir Pabaltijai bus sunkiausiai susitvarkyti, nes jų kraštus rusai ir vokiečiai nuterėjo. Nežiūrint šių sunkiausių sąlygų, Lietuva kelsis ir vėl bus nepriklausoma valstybė. Tūkstančiai Lietuvos tremtinių grįš į Lietuvą iš viso pasaulio kampelių, o kiti nesuskaitomi tūkstančiai tremtinių grįš iš šaltojo Sibiro. O ką jie sugrįžė ras? Tik griuvusių krūvas! Kas jiems išties pagalbos ranką, kas jiems padės iš naujo susikurti naujam gyvenimui, kas jiems ateis pagalbon padėti susitvarkyti visais trim atvejais, kaip materialiai, fiziniai ir moraliai, ne kas kitas, kaip duosnūs

užjūrių broliai, t. y. mes, Amerikos lietuviai. Permatydami sunkią Lietuvos pradžią, turime nemiegoti, bet į darbą smarkiausiomis jėgomis, kad atėjus laikui būtume pilnai visus šiuos savo brolių sunkumus pasirengę paremti. O kada tūkstančiai rankų išsities ir mus reikalaujamos pagalbos, tada bus ne laikas pabusti iš miego.

ALRK Federacijos Centro valdyba, permatydama kokie sunkumai laukia Lietuvos, ir vėl iš naujo stoja į darbą, kviečia visus Federacijos skyrius, išsiblaškiusius po plačiąją Ameriką stoti į skubotą darbą; nes su 1943 metais prasideda naujas Lietuvai Gelbėti Fondo vajeus. Centras skyriams nenusitato kvotų, palieka tą skyriams rūpintis, nes kiekvieno skyriaus valdyba, matydama skurdžią ir sunkią pradžią Lietuvai, turi rūpintis, kad šių metų kvota būtų trys syk didesnė už 1942 m.

Naujosios Anglijos Federacijos Apskričio valdyba, šiame apskrityje, skelbia šiam tikslui t. y. LGF vajų. Ruošiamas prakalbų maršrutas, kuris prasidės tuoj po Kalėdų ar su Naujais Metais. Apskričio valdyba pageidauja, kad skyrių valdybos tinkamai prisirengtų prie šio prakalbų maršruto. Skyriai, kurie neturi tinkamai veikiančių valdybų, išrinkti naujas valdybas, svarbiausiai turėti veikiančią valdybą, kuri susidarytų iš pirm., išdininko ir raštininko. Atėjus prakalboms ir jūsų kolonijai, skyriaus valdyba tuomi turi rūpintis; surinkti pinigai turi pareiti ir išdininko rankas, ir padengus išlaidas, tuoj pasiųsti Centro valdybai.

Kai kurių parapijų klebonai apgailestauja, kad jų parapijose, Fedr. skyriai mažai veikia. Tokių skyrių valdybos turėtų subrusti ir pradėti smarkiau veikti, jūsų veiklos laukia jūsų klebonai ir jie yra pasirengę remti visomis galimomis darbo jėgomis bei patarimais. Apdžiūšias neprileis, nes Atlanto Čarteris nebus laužomas. Praūžus šiam karami, pažūrėkime į padėtį ir sąlygas, kuriose Lietuva turės keltis. Ar begali būti sunkesnių sąlygų bent vienai valstybei? Lietuvai ir Pabaltijai bus sunkiausiai susitvarkyti, nes jų kraštus rusai ir vokiečiai nuterėjo. Nežiūrint šių sunkiausių sąlygų, Lietuva kelsis ir vėl bus nepriklausoma valstybė. Tūkstančiai Lietuvos tremtinių grįš į Lietuvą iš viso pasaulio kampelių, o kiti nesuskaitomi tūkstančiai tremtinių grįš iš šaltojo Sibiro. O ką jie sugrįžė ras? Tik griuvusių krūvas! Kas jiems išties pagalbos ranką, kas jiems padės iš naujo susikurti naujam gyvenimui, kas jiems ateis pagalbon padėti susitvarkyti visais trim atvejais, kaip materialiai, fiziniai ir moraliai, ne kas kitas, kaip duosnūs

užjūrių broliai, t. y. mes, Amerikos lietuviai. Permatydami sunkią Lietuvos pradžią, turime nemiegoti, bet į darbą smarkiausiomis jėgomis, kad atėjus laikui būtume pilnai visus šiuos savo brolių sunkumus pasirengę paremti. O kada tūkstančiai rankų išsities ir mus reikalaujamos pagalbos, tada bus ne laikas pabusti iš miego.

N. A. Federacijos A. Valdyba
A. Daukantas, Pirm.
B. Jakutis, Rašt.

Ši katytė buvo Brooklyn, N. Y. parodoje, kur buvo sukeliamas fondas dėl įrengimo benamiams kokios nors prieglaudos.

KIBIRKŠTYS

Kaip žinoma, komunistai nepripažįsta Dievo; religija jiems, tai nuodai, o čia kur jie nueina, tai visur kalbama apie Dievą, prašoma Dievo pagalbos Rusijai.

Štai lapkričio 8 d., Bostone, Sovietų Sąjungos simpatizatoriai turėjo mitingą paminėti 25 metų sukaktį. Lietuviams komunistams tas paminėjimas

pinti užsimokėti duokles Federacijų skyriams: duoklės \$2.00 kiekvienai organizacijai. Bet jei kuriai organizacijai yra per sunku šią minėtą duoklę padengti, čia turėtų Fedr. skyrių valdybos tuomi pasirūpinti. Būtų galima surengti mažą parengimą, kooperuojant visoms organizacijoms, ir iš likusio pelno būtų galima apmokėti kolonijos organizacijų duokles.

Gerbiamieji kolonijų Federacijų ir katalikiškų organizacijų valdybų nariai, esate kviečiami darban, darban Lietuvos naudai ir naudai savo veikimo. Tūkstančiai mūsų brolių reikalauja mūsų paramos dabar, bet neužilgo, po baisiojo karo dešimtimis tūkstančiai šauksis ir mus pagalbos. Ar mes turėsime tokias šaltas širdis, kad į brolių šauksmus neatsilieptumėm? Dirbkime dabar, aukokime be ribų, ugdykime Lietuvai Gelbėti Fondo išdą, o nesigailėsime. Nes daug maloniau duoti, nekaip priimti. Atėjus prakalbų maršrutui ir jūsų kolonijai, būkite tinkamai prisirengę prie šių parkalbų ir duosniausio aukavimo. Nes tamstos aukotas pinigas gali tekti tavo broliui, sesei ar seniems tėveliams, kurie kenčia badą, skurdą šaltuose Sibiro laukuose ir Lietuvoje.

N. A. Federacijos A. Valdyba
A. Daukantas, Pirm.
B. Jakutis, Rašt.

For VICTORY

BUY
UNITED
STATES
DEFENSE
BONDS
STAMPS

Komunistai nori pasinaudoti Amerikos ir Anglijos žygiu Šiaurės Afrikoje. Komunistai jau skelbia aukų rinkimo vajų, kad iš Šiaurės Afrikos pervežti apie 30,000 ispanų ir kitų tautų raudonuosius į Meksiką, kurie kovojo prieš Ispanijos gen. Franco armiją, ir kurie pabėgo iš Ispanijos į Š. Afriką ir kitus kraštus, kada Franco laimėjo karą.

Jeigu tie 30,000 ispanų galėjo kovoti prieš gen. Franco, tai kodėl jie dabar negali prisidėti prie Amerikos ar Anglijos karo jėgų ir kovoti prieš Ašį? Kam juos vežti į Meksiką? Jeigu jie nenori stoti į Amerikos ar Anglijos karo eiles, tai jie gali vykti į Sovietų Rusiją. Kodėl nepervežti juos į Rusiją?

Be to, tie 30,000 ispanų sukilėlių, jeigu jie jau nebeuori kariauti, tai jie gali dirbti, kaip iki šiol, kad dirbo, arba grįžti į Ispaniją, jeigu jie ten yra gyvenę.

Nesinori tikėti, kad Amerikiečiai aukotų savo pinigus pervežimui raudonųjų į Meksiką, kuomet kiekvienas centas reikalingas karui prieš Ašį.

Amerikos ir Anglijos ofensyva patenkino Staliną ir taip pat komunistus. Komunistams bešaukiant apie antrąjį frontą, "antrasis frontas" atidarytas Afrikoje, kurio planas buvo padarytas birželio mėnesį.

Mes visuomet sakėme komunistams, kad jie mažiau kalbėtų apie "antrąjį frontą", apie kurį jie neturi nei mažiausio supratimo, bet nuoširdžiau remtų Jung. Valstybių vyriausybės pastangas laimėti karą. Antrojo fronto atidarymo reikalą paliktų karo vadovybei.

Kaip matome, karo vadovybė jau senai planavo pradėti naują ofensyvą prieš Ašį, ir kada planas jau buvo padarytas, komunistai vis dar tebešūkavo apie antrojo fronto atidarymą.

SMAGU MELSTIS

Iš Geros Maldaknygės

"Darbininkas" siūlo šias maldaknyges už labai nupigintą kainą:

"MALDU ŠALTINIS", didelėmis raidėmis, odos apdarais, auksiniais kraštais, 432 puslapiai... \$2.50

DIEVAS SU TAVIM, juodi, tikro kolenkoro viršeliai, 192 pusl. 35c.

JEZAU, PAS MĄNE ATEIKI, juodi, tikros odos ir lankstūs viršeliai; apvalūs kampai... \$1.25

MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai \$1.00

MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai su kabike \$1.50

PULKIM ANT KELIŲ, juodi tikros odos apdarai, 555 pusl. \$2.75

SVEIKA MARIJA, juodi tikro kolenkoro viršeliai, raudoni kraštai, 384 pusl. 65c.

VYRAI BROLIAI, specialė vyrams maldaknygė, parinktos gražiausios maldos, šilkinis labai plona popiera, juodi kolenkoro viršeliai \$2.50

GYVOJO ROZANČIAUS PASLAPTYTS 20c.

DANGAUS ŽVAIGZDUTE, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 pusl. Kaina \$1.50

ANIOLAS SARGAS, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina \$1.50

MALDU RINKINELIS, juodi kolenkoro viršeliai, 328 puslapiai. Kaina 65c.

"DARBININKAS"

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Panelė A. Stoškiūtė Akademikėms įkvėpimas

CHICAGO, ILLINOIS —

Koks žavėtinas patrauklus yra Sielos Grožis! Koks jis galingas, patvarus ir nuosirdus!

Taip. Akademijos auklėtinės liūdią šią tiesą. Jos matė gyvą sielos grožio pavyzdį. Jis buvo jų pačių siekimo idealo atspindys, kuris paveikė kiekvieną šordį savo meiliu paprastumu. Šiandien prisiminimas to pavyzdžio akademikėms brangus, ir dėl to jos nori savo išspūdžiais pasidalinti.

Užpraėjusią savaitę į Šv. Kazimiero Akademiją atsiėmė maloniausia viešnia. Tai buvo žymi operos artistė, mūsų tautos meno pažiba panelė A. Stoškiūtė. Mes jos laukėme. Dieną prieš tai skaitėme apie ją įvairius spaudos straipsnius, kurie puošė vitriną sykiu su įdomiais artistės atvaizdais. Pamilome ją nuotraukose, dabar troškome ją gyvą pamatyti ir išgirsti.

Dėja, rytojais diena buvo laisva. Tačiau sekantis rytas, kaip maloningas pranašas paskelbė džiugią naujieną: Panelė A. Stoškiūtė dainuos akademikėms vienuoliktą valandą.

Išmūšė laiką ir auditorija plazdėjo jaunijos vikrumu. Orkestrantės stygos čirpino pasirodamos iškilmingai sugrįžti, o laukiančios smalsumu nekantravo. Pagaliau programa prasidėjo. Akademikų dalis nebuvo svarbi, bet viešnios pasirodymas nepaprastas momentas. Kapelionas B. Urba nepaprastų vilčių sukėlė savo kalba. Jis pabrėždamas kartojo akademikėms: — Įsimylėsite panelę Stoškiūtę, esu tikras, įsimylėsite. Neapsiriko. Vienas žvilgsnis ir artistė ir susižavėjo visų širdys.

Sielos grožis galingas! Dėl to visos širdys pajuto dvasinio grožio įtaką. Panelė A. Stoškiūtė spindėjo dvasios taurumu. Visa jos asmenybė traukė prie savęs kilnumą gerbiančias sielas. Toks įkūnytas širdingumas, žavus jos paprastumas darniai susisėjo su skambia jos daina. Ji meniškų lengvumą ir menininkės jautrumu išpildė Kačanausko "Rožę", Payne, J. H., "Home Sweet Home" ir kitus veikalus. Įsijautusi į veikalo dvasią, jos balsas plaukė didingai nuguldamas tik širdžių gėlmėse.

Šitos valandėlės akademikėms niekad neužmirš. Išpūdžiai per gilūs duotis nudilti, o įtaka sielai padaryta įdiegė amžino gėrio troškimo jausmus. Su tautos dainiumi mūsų širdys veržiasi dainuoti:

Noris apimti visą pasaulį

Noris mylėti Dievą brangiausiai

Noris pasiekti amžiną grožį...

Sveikiname panelę A. Stoškiūtę! Dieve, duok jai begalinio Dangaus palaimintų malonių, kad jos gyvenimas žydėtų sėkme ir laime, kurių ji širdingai verta.

WORCESTER, MASS.

Pereitą ketvirtadienį Šv. Kazimierinėje salėje įvyko vakaras pagerbimui jaunuolių, vyčių, kurie yra karo tarnyboje.

Kun. Jonas Padvaiskas pašventino karo tarnybos vėliavą, ant kurios buvo dvidešimt mėlynų žvaigždžių, o kun. Jonas Bakanas įteikė ją Vyčiams. Julius F. Jurgelionis, U.S.N.R., priėmė ją Vyčių vardu. Adv. Antanas Milleris pasakė išpūdingą kalbą. Atminties ženklai buvo įteikti motinėlėms ir žmonoms šių jaunuolių.

Po to buvo Vyčiams ir draugams judamieji paveikslai apie karą. Sekantieji 26 kuopos Vyčių nariai buvo pagerbti:

Vytautas Ivaška, Antanas Kondrotas, Vytautas Kondrotas, Pranas Kondrotas, Pranas Zinkus, Juozas Virbašius, Antanas Morkūnas, Julius Jurgelionis, Jonas Bendoravičius, Antanas Šipas, Konstantinas Daučiūnas, Kazimieras Kulkauskas, Povylas Puras, Juozas

p. MYKOLAS A. NORKŪNAS, L. Vyčių organizacijos įkūrėjas ir Garbės narys, gruodžio 1 d. mini savo gimtadienį. Vėteranas p. Norkūnas šiandien yra 73 metų amžiaus. L. Vyčiai tą dieną mini su didele pagarba savo organizacijos įkūrėjui. Centro Valdyba, apskričiai ir kuopos siunčia sveikinimus ir savo maldomis prašo Dievo p. Norkūnui sveikatos ir džiaugsmo. p. Mykolas A. Norkūnas tikrai turi kuo džiaugtis, nes L. Vyčių organizaciją sudaro beveik vien šioje šalyje gimę ir augę jaunuoliai, ir jis yra lietuviškiausias. Tiesa, L. Vyčių organizacijos organas "Vytiš" pastaraisiais metais pakrypo daugiau į anglų kalbą, bet jos kaikiurios kuopos, apskričiai ir Seimai tebevartoja lietuvių kalbą savo susirinkimuose. Dėl organo "Vyčio" krypties labai daug sielojasi veteranas p. Norkūnas ir kiti lietuviškos palai-kytojai, ir galima tikėtis, kad p. Jonui Pilipauskui užėmus redaktoriaus vietą, organas "Vytiš" bus lietuviškesnis.

Mes visi gerai žinome, kad Amerikoje gimę ir augę mūsų jaunuoliai moka gerai anglų kalbą, bet mes taip pat pagėdaujame, kad jie mokėtų ir savo kalbą. Sokaitis, Kazimieras Baublys, Juozas Paukštys, Leonardas Matulis, Antanas Mažukna, Augenis Parulis, Alphonas Kuzmickas.

Komisija, kuri surėngė šį vakarą, susidėjo iš Jono Slavinsko, Teofilės Aukštikalnytės, Birutės ir Claros Šlarių, Leonardo Matulio ir Ievos Jurgelionytės. Gaila, kad tiek mažai žmonių atsilankė. Vakaras užsibaigė Amerikos, Lietuvos ir Vyčių himnais.

Rap.

PUIKIAI NUSISEKĖ

Viena pramoga, kurios visi Baltimorės lietuviai laukia, per metus, tai yra parapijinės mokyklos vaikučių metinis teatras. Tai yra vakaras, kurio nei vienas nenori apleisti. Vaikučiai, tai mūsų gyvenimo pavasaris. Kaip jie gali palinksminti visų širdis, kaip jie gali visiems priminti jų pačių kūdikystės dienas, kaip jie gali visiems padėti nors laikinai užmiršti gyvenimo skausmus ir sunkumus, tai tur būt niekas taip negali. Sekmadienio vakarą, lapkričio 22 d., Šv. Alfonso svetainė buvo pilna svečių. Sesutės, kaip paprastai, begalo meningai buvo išpuošusios sceną ir vaikučiai buvo apsirengę įvairia-spalviais kostumais. Tik Sesutės ir tie, kurie turi prityrimo su teatrais, galėjo įvertinti darbą ir rūpesnį, kuriuos Sesutės turėjo įdėti vakaro rengimui.

VAKARO PROGRAMA

Albertas Šilanskas pradėjo vakaro iškilmes, pasakydamas įžanginę sveikinimo kalbą. Po kalbos, visi vaikučiai sugiedojo

vo tėvų gimtinę — lietuvių kalbą. p. Mykolas Norkūno ir yra didžiausias troškimas, kad Vyčiai išlaikytų gražią lietuvių kalbą ir ją vartotų savo sueigo-se.

Šiuo metu p. Mykolas A. Norkūnas yra silpnas sveikatoje. Jis visą savo gražiausį gyvenimo laiką pašventė Vyčiams ir bendrai mūsų visuomeniniam veikimui. Kaip visuomenininkas, jis negalėjo susitaupyti pragyvenimui senatvėje ir ligoje. Taigi labai svarbu, kad mes nepamirštume veterano veikloje savo dovanėlėmis. Suraminėme p. Norkūną sveikinimais, ir dovanėlėmis, kad jis pajustų, jog mes jį įvertiname, kaip įvertiname jo nuveiktus darbus mūsų išeivijoje.

"Darbininko" redakcija nuosirdžiai sveikina savo bendradarbius ir linki, kad Dievulis leistų jam sveikam sulaukti deimantinio jubiliejaus!

Tėvų Pranciškonų Rekolekcijos ir Misijos 1942 m.

Chicago, Ill. — Šv. Panelės Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo novena ir misijos, lapkričio 29 — gruodžio 8 d., T. Justinas Vaškys.

Chicago, Ill. — Šv. Kryžiaus par., gruodžio 13—20 d., T. Justinas Vaškys ir T. Juvenalis Liauba.

Kewanee, Ill. — Šv. Antano par., gruodžio 21—25 d., T. Juvenalis Liauba.

FRANCISCAN FATHERS

310 Orchard St.

Pittsburgh, Pa.

Maldaknygė

"Darbininke" galite gauti ką tik išėjusią iš spaudos *didelėmis raidėmis* kun. Pr. Juškaitės išleistą maldaknygę — "Maldų šaltinis". Ši maldaknygė yra paranki kaip vyrams, taip ir moterims, nes ji yra nedidelio formato — 5¼ x 3¼ colių. Storumo apie pusę colio, odos apdarai, ant kurių įspaustas gražus auksinis simbolis — kryžius karūnoje. Kaina tik \$2.50.

"Star Spangled Banner". Sekė dainos: "Sveiki Sveteliai", "Rožančius" ir Vanagaičio "Laisvės Varpas". Visi kiti vakaro persitatymai buvo įpinti į gan įdomų ir meningai išpildytą veikalelį, užvardintą — KARALAITES RŪMUOSE. Veikiantieji asmenys, kaip tikri profesjonaliai, atliko savo roles. Edvardas Buda, kaip karalius; Leonas Šimkevičiūtė, kaip karalienė, ir Lucilė Geisey, kaip karalaitė, užėmė pirmas vietas. Bet daugiausiai visus prijuokino ir sunkiausią rolę išpildė DZINGULIS (Jongleur) — Alfonsas Kiškis. Alfonsukas parodė nepaprastus gabumus savo sunkioje užduotyje. Edvinas Giedraitis buvo geras Garsintojas (Herald). Jo lietuviška kalba ir tarmė buvo aiški, suprantama, ir visoj salėj girdima. Šokėja Loretta Starinskaitė, Olandas Česlovas Valeika, Čigonė Lillian Lekavičiūtė, Ponia Puikuoletė Dolores Pečiulytė — visi pasirodė gerai išlaivinti. Onytė, Regina Jončiūtė, Jonukas, Aloizas Jūcis, Juozukas, kinukas Poy Quork, Marytė, Eugenija Adomaitytė išpildė mažesnius uždavinius.

ĮVAIRIUS PAMARGINIMAI

Veikalėlio išsivystyme buvo įtraukti įvairūs mokyklos skyriai. 1-as ir 2-as skyrius išpildė Olandų Šokių; 5-tas ir 6-tas skyrius pasirodė Čigonų šokyje; bet visus tikrai sužavėjo Vaikų Darželio MAŽYČIŲ Čiužinėtojų šokis. Kadangi visa veikalėlio tema sukosi apie kontestą, kad prajuokinti nuliūdusią Karalaitę, tad šiam konteste buvo nemaža šokių. 5-to ir 6-to skyriaus berniukai šoko, kaip Pirmieji; 3-čio ir 4-to skyriaus mergaitės išpildė Škotų šoki, o berniukai tų pačių skyrių pasirodė meningi Mediniai Kareiviai. 1-as ir 2-as skyrius Kaimiečių šokyje, 7-tas ir 8-tas, Palydovų šokyje bandė prajuokinti Karalaitę, tačiau nei vienam būriui tai nepasisekė padaryti. Galų gale Dzingulis, Alfonsas Kiškis, su Penkiom Panom, kurios visus iki ašarų prijuokino salę, prajuokino ir melancholiškąją Karalaitę, visą Karaliaus dvarą, ir laimėjo karaliaus skiriamą dovaną.

UŽBAIGA

Gerb. kunigai programoj buvo pažymėti kalboms. Kun. dr. Mendelis, klebono kun. Lietuvniko pavaduotojas, visų kunigų vardu tarė padėkos žodį Sesutėms už tokį linksmą vakarą. Dėkojo jįsai tėvams, kurie leidžia vaikučius mūsų mokyklon, pareiškdamas, kad nors beveik visose kolonijose parapijinės mokyklos žlunga, tačiau, dėka Sesučių rūpesniui ir tėvų pastangoms, mūsų mokykla turi beveik tą patį skaičių mokinių per pereitus penkis metus. Ši met mokykla net padidėjo, nes turi 118 mokinių. Kun. Mendelis apgailestavo, kad Klebonas pirmą kartą negalėjo dalyvauti šiame linksmame vakare, nes jis visuomet mylėjo vaikučius ir vaikučių teatras būdavo svarbus įvykis jo gyvenime. Gal Dievas duos, gal sugrįž Karalėdoms, tad po Naujų Metų galės dalyvauti, kuomet minėsime Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Kun. Dubinskas, slogos dėliai, nekalbėjo. Vaka-

Hotel Dixie, New Yorke, yra įsisteigusi kariams patarnavimo stotis: drabužių pataisymo, susiuvimo, susprosinimo ir tt. Vaizdas parodo tos stoties darbų vaizdą.

ro programa užsibaigė vaikučių taip publikos sugiedojimu *Lietuvos himno*. Visi, kurie lankėsi, buvo patenkinti. Bilietai buvo tik 55c., bet žmonės sakė, kad būtų buvę ir doleris, tai vakaras buvo vertas tos kainos.

KUN. DR. MENDELIS DŽIAUGIASI

Nuo pat arkivyskupo paskyrimo kun. dr. Mendelio į Šv. Alfonso parapiją, didžiausias jo rūpesnis buvo ir tebėra jaunuomenės katalikiškas auklėjimas. Žodžiu ir skatiku per 14 metų įsiai rūpinosi, kad kiekvienas lietuvis berniukas ir mergaitė, užbaigę pradinę mokyklą, siektų aukštesnio mokslo katalikiškoje dvasioje.

Štai tenka sužinoti, kad net 17 metų parapijos mergaičių lanko Meilės Seserų globojamą Seton High School. Baigę jau ketvirtus metus Dolores Keidošiūtė, Lilė Letkauskaitė, Ona Petkiūtė ir Uršulė Petrikaitė. Trečius metus lanko Darata Čučulytė, Darata ir Eleonora Šimkevičiūtės, Ona Čepinskaitė, Marijona Baranauskaitė, Ona Garvytė ir Eleonora Petrikaitė. Antrus metus pradėjo šimt Pranciška Paulionytė ir Marijona Kavasytė. Pirmieji metai yra Marijonai Dunčiūtė, Marijonai Stalionytė, Alvertai Jovaišaitė ir Daratai Terasevičiūtė. Šv. Petro mokyklą lanko Pranciška Petkiūtė ir povilionytė. Iš berniukų Mauricijus Busch, Arnaldas Pečiulis ir Edvardas Žilinskas lanko Calvert Hall mokyklą. Juozas Makarauskas, Agatonas Lietuvnikas, Jokubas Geisey, Raimundas Zinzaleta, Stepas Kavaselis mokinaisi pas Brolius

Ksaveriečius, Mount St. Joseph's. J. Čučulis lanko Tėvų Jėzuitų Loyola High School, o Vytautas Valčekas eina į Southern High ir Antanas Kišielius mokinaisi amato berniukų Vocational mokykloje: ten pat mokinaisi nuo seniau Vytautas Vyšniauskas. Šv. Karolio Kolegijoj randasi Jonas Maskevičius, Edvardas Būdelis, Kazimieras Pugevičius, Juozas Antoševskis ir Petrikų sūnus. Notre Dame Universitetą Indiana, jau treči metai lanko Hyginas Pečiulis. Jo sesutė Eleonora jau antrus metus eina į mergaičių Notre Dame Kolegiją Baltimorėje.

Kun. dr. Mendelis sveikina šių jaunųjų tėvelius, kad savo pasiūventimu duoda savo vaikeliams progą lavinti savo protą ir valią Katalikiškųjų mokytojų globoje. Kadangi žmogus nėra vien tik kūnas, bet turi taipgi nemarią sielą, neužtenka vien tik pliko mokslo, daug svarbiau yra žinoti, kad šis gyvenimas tai yra tik proga pelnyti geresnį laimingesnį gyvenimą amžinybėje. Daug svarbiau yra žinoti, kaip eiti į dangų, negu suprasti kaip dangaus kūnai keliauja įiems skirtingais keliais, o tas mokslas nėra teikiamas betikybinese aukštesnėse mokyklose.

Juozas Kasinskas Inc.

Laidotuvių Direktorius Patarnavimas Dieną ir Naktį

602 Washington Blvd.

BALTIMORE, Md.

Telephone Plaza 8595

Limosnai dėl visokių reikalų.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV. Pirminkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298. Vice-Pirminkė — B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškiene, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Marijona Markonitė, 4115 Washington St., Roslindale, Tel. Parkway 2352-W. Iždininkė — Ona Staniulienė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, pabažnytinėj svetainėje. Visais draugijos reikalais kreipkitės per protokolų raštininkę.

SV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA Pirminkas — Juozas Svagždyš, 601 6th St., So. Boston, Mass. Vice-Pirminkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Iždininkas — Vincas Zaleskas, 613 E. 5th St., So. Boston, Mass. Marsalka — Jonas Zaikis, 501 E. 5th St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėj 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Union Electrical Supply Co., Inc.

180 Federal St., Boston, Mass.

Samuel Kaufman,

TELEFONAS
LIBerty 2337

Kasininkas

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Lapkr. 23 d. mirė, porą savaitę sirgęs, Pranciškus Butinskas, 58 metų, gyv. 280 W. 3rd St. Amerikoje pragyveno 37 metus. Paliko žmoną Marijoną (Paškevičiūtę), dvi dukteris, sūnų ir seserį. Tapo palaidotas.

DAKTARAI

Lietuvis Dantistas
A. L. Kapočius

517 E. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2660
Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. v.
Seredomis nuo 9 iki 12 val. dieną
Subatomis nuo 9 iki 6 val. vak.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 val. dieną
(pagal sutartį)

Tel. TROWbridge 6330

J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)

Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampus Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

"KOMUNIZMAS IR REVOLIUCIJA AMERIKOJE" — Ką tik išėjo iš spaudos šiuo vardu, K. J. Prunskio labai įdomi brošiūra, kurią kiekvienas lietuvis perskaitęs šią knygutę, pamatys, kokią "rojų" Amerikoje ruošia komunistai. Jų galite gauti "Darbininko" Administracijoje. Kaina tik 10c.

PARSIDUODA dvigubos kraituvės ir penki apartamentai už \$10,500. Įeigos \$2,080. Randasi Dorchester Avenue, Dorchester, Mass. Telefonuokite — MacDonald KENmore 5389.
(1-4-8)

PARSIDUODA Roxbury, Mass. 3-jų pagyvenimų namas po 5 kamb. Namas geroje padėtyje, naujas stogas, grindys kieto medžio ir visi įrengimai. Savininkė išvažiuoja į Californiją. Parduos pigiai. Atsiųskite į Darbininką. — 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SVEIKATA—BRANGIAUSIAS TURTAS
SVEIKATA LIGONIAMS

Pamokins būt sveikais
Gydymas visokių ligų šaknimis. Augmenimis, žievelėmis, žiedais, Sėklomis ir Lapais. Joje telpa 311 varų visokių augalų lietuviškai, angliškai ir lotyniškai, ir paaiškinimai kokiais ligas gydo ir kaip reikia vartoti. (Prašau iš Kanados štamptu nusiųsti. Kanados doleris dabar tik 80 centų.) Kaina su pristatymu \$1.00. Pinigus geriausia siųsti Money Orderiu, arba popierinį dolerį laiške. adresas: (-)
PAUL MIKALASKAS
140 Athens Street,
SO. BOSTON, MASS.

Valgomų Daiktų Krautuvės

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maloniai patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas
48 Crescent Avenue
Telephone COLUMbia 6702
29 Savin Hill Avenue
Dorchester, Mass. COL 1981

Perkins Market

P. Baltrušiusas - p. Klinga, Sav.
753 Broadway
Tel. SOU 3120, So. Boston.

NOVENOS

NOVENA prie šv. Pranciškaus Asyzičio. Kaina 15c.
NOVENA prie Motinos Gerosios Patarties. Kaina 20c.
NOVENA prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagelbos. Kaina 15c.
NOVENA už Sielas Skaistykloje. Kaina 20c.
NOVENA Stebuklingojo Medalikėlio Dievo Motinos Garbei. Kaina 15c.

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kita sekmadienį, gruodžio 6 d., 3 v. p. p. Maldos Apaštalų bės draugija rengia programą ir naujų narių vaju. Pakviestas kalbėti kun. Pr. Aukštikalnis, S. J., lietuvių skyrių direktorius.

Legionierių Bankietas

Sekmadienį, gruodžio 6 d., 6 val. vakare, Lietuviai svetainėje, E. St., So. Bostone, įvyks Stepono Dariaus Amerikos Legiono 317 posto metinis Kalėdinis bankietas. Pelnas skiriamas nupirkinui Kalėdinių maisto beskučių suvargusioms šeimoms ir našlaičiams.

Bus įvairių valgių ir programos. Bankieto tikiets \$1.40.

Rengėjai nuosirdžiai kviečia visus dalyvauti.

Morkevičiūtė Išteikėjo

Šeštadienį, lapkričio 28 d., šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje priėmė Moterystės Sakramentą p. Adelė Morkevičiūtė, pp. Povilo ir Kastancijos Morkevičių, gyv. 69 G St., vienuktė dukrelė, su p. Joseph Casserly iš Belmont.

p. Andrius Rūsas, gyv. 101 Train St., Dorchesterj, minėjo savo gimtadienį ir varduves. pp. Andrius ir Alena Rūsa yra nuosirdūs "Darbininko" rėmėjai ir ilgamečiai skaitytojai. Išauklėjo tris sūnus — Juozą, Vitalių ir Alfonsą, kurių vienas buvo karo tarnyboje, bet po sužeidimo ir operacijos tapo garbingai atleistas iš karo tarnybos.

LANKESI

Lapkričio 23, "Darbininke" lankėsi jaunavedžiai Petras ir Albina (Ambraziūtytė) Venclauskai, kurie lapkričio 22 d., Apreiškimo P. Švč. par. bažnyčioje, Brooklyn, N. Y. priėmė moterystės sakramentą. Abu pp. Venclauskai dirba valdišką darbą Washington, D. C.

P-nas P. Venclauskas ketlet metų lankė Marianopolio Kolegiją, Thompson, Conn.

Grįžo iš "Medaus" Atostogų

Pereitą trečiadienį, lapkričio 25 d., grįžo iš "medaus" atostogų jaunavedžiai pp. Jonas ir Adelė (Masiulytė) Mažeikiai, kurių jungtuvės įvyko lapkričio 21 d. s. m., So. Bostone.

pp. Bolis ir Katrina Masiuliai, jaunosios tėveliai, sugrįžusiems iš poveybinių atostogų jaunavedžiams, suruošė surprie-

ĮVAIRIOS KNYGOS

JEZUS KRISTUS — Jo gyvenimas ir darbai, Parašė Vyskupas Būčys, geri apdarai, 514 puslapių... \$2.50
VALGIŲ GAMINIMAS. Ši knyga labai tinkama šeiminiškėms, nes joje yra labai daug receptų, kaip pigiai ir gerai pagaminti valgius ir valsių vyną. Knyga turi 223 puslapius. Kaina \$1.00
SVENTAS RAŠTAS arba NAUJASIS TESTAMENTAS \$1.25
PILIETYBĖS KATEIZMAS. Šioje knygtėje randasi klausimai lietuvių ir anglų kalbose. Norintiems patapti Amerikos piliečiais šią knygutę yra labai naudinga įsigyti. Kaina tik 25c.
BAZNYČIOS ISTORIJA, parašė Kun. A. Alekna 50c.
SEPTYNI KRISTAUS ŽODŽIAI NUO KRYŽIAUS, parašė kun. Pr. Juškaitis. Kaina 25c.
ENCIKLIKA šv. Tėvo Pijaus XI. Kaina 10c.
GEGUZĖS MĖNUO, Kun. Pr. Žadeikis, labai gražūs kiekvienai dienai pasiskaitymai. Kaina buvo 50c., dabar parduodame po 25c.
JONO KMITO EILĖS, buvo kaina \$1.00, dabar 50c.
LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė Kun. Dr. J. Starkus. Kaina \$1.10
VYTIS KANKINYS (šv. Jurgis) penklių veiksmų tragedija. Parašė V. Nagornskis. Kaina 35c.

Su užsakymais kreipkitės ---

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Žinios iš Pavergtos Lietuvos

Naciai Apgyvendinami Lietuvoje

— Vokiečių planai apgyvendinti Lietuvoje vokiečius aiškėja iš "Kauener Zeitung" rugsėjo 29 d. straipsnio, kuriame vokiečių komisaras Kauno miestui Hans Cramer rašo apie Lietuvon "grįžtančius" vokiečius, išvykusius Vokietijon Sovietams okupavus Lietuvą. Straipsnyje sakoma, kad tie vokiečiai siunčiami Lietuvon paties "Fuhrerio" įsakymu ir jų tūkstančiai spindinčiomis akimis ruošiasi kelionėn, naujiems uždaviniams vykdyti. Komisaras Cramer užtikrina, kad "grąžinimas vykdomas ne be plano". Jau keli mėnesiai veikianti speciali komisija, kurios uždavinys esą "sklandžiai įkurdinti

zo vaišes, kur dalyvavo jaunųjų artimieji ir giminės. Visi linksmiai praleido laiką. Kadangi Jonas Mažeika yra kardininkas, tai jis ketvirtadienį, lapkričio 26 d. turėjo grįžti į karo tarnybą, o jo žmonelė pasiliko gyventi pas savo tėvelius Masiulius, 436 E. Sixth St., So. Bostone.

pp. Masiuliai yra nuosirdūs LDS nariai ir "Darbininko" skaitytojai ir rėmėjai.

Baisioje tragedijoje mirusi Pranė Judeikienė (Matulaitytė) laidojama ketvirtadienį, gruodžio 3 d., 9 val. rytą.

Paliko motiną, gyv. 405 E. 7th St., ir seserį vienulę — Kazimierietę, ir vyrą.

Svarbus Pranešimas

Dr. Paulina Luzeckaitė, 400 Broadway, Cambridge, Mass., pirmadienį, lapkričio 30 d. pranešė telefonu, kad ji susirgo, ir kol pasveiks negalės atarnauti savo pacientų.

Dr. Paulina Luzeckaitė yra katalikiškų organizacijų narė ir uoli visuomenininkė.

Pasimelskimė, kad Dievas gražintų Dr. Luzeckaitės sveikatą, kad ji vėl galėtų pagelbėti susirgusiems žmonėms ir taip pat veikti visuomeniniame darbe.

vokietų ūkininką Generalinėje Srityje" (Lietuvoje). Ir Kaunas ruošiasi priimti grįžtančius vokiečius. Apie aštuoni šimtai šeimų buvo parinkta (mūsų pabrakta) gražinti į Kauną. Tai esą įvairūs kvalifikuoti specialistai, amatininkai ir pirkliai. Vietos ūkinis gyvenimas dėlto labai pagyvėsia. Ne visi (mūsų pabrakta) grįžią, kurie ankščiau čia gyvenę. Jų daugelis gavę įvairias paskirtis Vokietijoje. Atkeliaujantiems vokiečiams būsią atiduota visos tos įmonės ir butai, kurie ankščiau buvo jų valdomi. Butų trūkumui palengvinti esą išleistas paraginimas, kad iš Kauno "savo noru" išsikeltų visi pensininkai ir kitoki "be užsiėmimo" asmenys. Bet ir tų priemonių nepakanka, kad visus "grįžtančius" sutalpinus. Todėl esanti paskelbta prievole pranešti apie visus butus, kuriuos prieš vokiečių išsikraustymą iš Lietuvos, gyvenę vokiečiai. Tačiau, girdi, esą neturį pagrindo tie skleidžiami gandai, kuriems tikima, kad lietuviai būsią prievarta masiniai iš Kauno iškeliami.

Šis vokiečių komisaro straipsnis aiškiai patvirtina tai, kas jau ankščiau buvo galima numatyti. Būtent, kad į Lietuvą bus gražinami tik naciais ištikimieji vokiečiai, gi sulietuvėję vokiečiai paliekami Vokietijoje. Jų vieton, ir tai žymiai didesniame skaičiuje atsiunčiami niekuomet Lietuvos nematę vokiečiai. Tik tuo ir tegalima paaiškinti tą keistą reiškinį, kodėl "grįžtantiesiems" vokiečiams neužtenka tų butų, kuriuose jie patys pirmiau gyveno, bet jiems reikalinga dar ir pensininkų bei visi ankščiau vokiečių kuomet nors gyventieji butai.

Neribotos Bausmės

— "Kauener Zeitung" (IX. 29) rašo, kad vokiečių generalinio komisaro Lietuvos "generalinėje srityje" kainų centralė esanti likviduota, o jos vietoje paskirtas kainų direktorius. Jo pavardės laikraštis neskelbia.

Laikraštis plačiai aprašinėja šios naujos institucijos pareigas. Kainų direktorius ne tik prižiūrešias, bet ir nustatinėsias kainas. Jo pareidymai būsią privalomi ne tik lietuvių, bet ir vokiečių įmonėms. Kainų direktoriaus teisės bausti pinigineis bausmėmis esanti neribota, o įmonės jis galės uždaryti visam laikui.

Toliau laikraštis apibūdina kainų direktoriaus tarnybinius santykius su vokiečių generaliniu komisariatu. Šis skyrius, taip pat prižiūrešias bei nustatinėsias kainas, pasilieka ir toliau veikti. Iš viso, kainų direktorius turėsias visus savo sprendimus, prieš juos skelbdamas, pateikti generaliniam komisariui. Komisaras esąs atsakingas už "visuotini krašto ūkį", todėl be jo žinios nieko nesą galima daryti. Komisaras

Kalėdoms Dovanos

Nupirkite savo giminėms, draugams ir prieteliams tokias Kalėdų dovanas, kurios bus naudingos ir ilgai atmintinos. Naudingiausios ir ilgai tverią dovanos, tai gera knyga ir geras laikraštis.

"MALDŲ ŠALTINIS", didelėmis raidėmis, nedidelio formato, odos apdarais, apskritais kampais, auksuotais kraštais maldaknygė, kurios dydis atitinka kaip vyrams, taip ir moterims. Puiki Kalėdų dovana dėl suaugusių žmonių. Kaina \$2.50

JĖZAU, PAS MANE ATEIKI, labai graži maldaknygė vaikūčiams. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, kaina — \$1.25.

Laikraštis "DARBININKAS" eina du sykiu į savaitę.

Metams \$4.00
Pusei metų \$2.00

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

turįs daboti, kad kainų direktoriaus parėdymai "atitiktų vietines sąlygas ir nesipriešintų krašto interesams"...

Naciai Gąsdina Sovietais

— Vokiečių komisaras Kauno mieste Hans Cramer paskelbė "Kauener Zeitung" (VIII. 28) straipsnį, kuriame tarp kita ko sako, kad "Churchillis ir Rooseveltas pažadėjo, jei- gu jie laimėtų atiduoti Lietuvą, Latviją ir Estiją sovietams."

— "Deutsche Zeitung im Ostland" (VIII. 28) rašo, kad šiauliuose buvo surengtos vokiečių nacional-socialistų partijos vietinės grupės narių susirinkimas, kuriame kažkoks pareigūnas Schmidt kalbėjęs apie "vokiečių uždavinius Rytuose". Jis išvadžiojo, kad "visos Europos germanų tautos" sudarančios vieną vienietą. Anglai irgi esą germanai, bet jie ištisus šimtmečius buvę auklėjami "svetimame pasaulyje", todėl dabar jie stovį "kitoje pusėje". Kalbėtojas palietė ir Amerikos Jungtinių Valstybių Prezidentą Rooseveltą, kuris atėjęs į valdžią vienu metu su Hitleriu, bet Rooseveltas nieko nepasiekęs ne vien todėl, kad jis negalįs "lygintis su fuhreriu", bet ir todėl, kad "amerikiečiai nėra jokia tauta".

— Tiems Lietuvos gyventojams, kurie nerūpestingai aptemdina butus nakties metu, uždrausta iš viso naudotis šviesa. Jie įtraukti į specialinį "juodąjį sąrašą".

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBINK
LIETUVIŲ GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnus gyvenamoji vieta:
638 Dorchester Ave.
Tel. COLUMbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermainis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
504 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermainis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
Tel. SOU Boston 2609

ANYKŠČIŲ PIEMENĖLIO KELIAS Į VYSKUPUS IR RAŠYTOJUS

– 40 metų nuo mirties vysk. Ant. Baranauskas. – Žemaitijos mergaitė poetą ragina stot seminarijon. – Kaip Baranauskui atėjo mintis sukurti „Anykščių Šilėlį“. – Kodėl vyskupas norėjo steigti džiūkišką laikraštį? – Lietuvos vargų poetas. – Kailiniuoti kaimiečiai mėtė kaulus po vyskupo stalų...

— Ir jūs, Anykščiai, garsūs
[šįandieną]
Augintot dainių, kurs mums dai-
[navo,
Kursai prikėlė brolių nevienu
Iš ilgo miego giesmėmis savo.

Kas galėjo tikėti, kad Anykščių priemiesčio vaikutis, kurs vasarą bandą ganydavo, kurio tėvai buvo baudžiauninkai ir kurio senelis bernu tarnavo, galės išeiti į vyskupus ir garsius rašytojus. O taip įvyko su Antanu Baranausku. Gimė jisai 1835 m. sausio 5 d. Penkių vaikų šeimoje jis buvo trečiasis. Tėvas visus drausmėje laikydavo, net liepdamas patiems ir rykštes parsinešti... Atspėjama nuo darbo metu pats tėvas skaitydavo šventųjų gyvenimą, Kristaus gyvenimą. Ant tos knygos net buvo pasižymėjęs:

— Palaimintas žmogus, kurs tą knygą skaito ir pildo, kas joje parašyta.

Apie savo gi motutę potetas vėliau rašė:

— Mano motutė supdama lietuviškai liūliavo, auklėjoja lietuviškai pasakas sakydavo. Pirmosios dainos lietuviškai man širdin kliudė.

Į MOKSLUS

Dėvėdamas vyžomis ir sudilusia kepure iš kurios viršaus lysdavo pakulos, Antanas vasarą ganydavo, padėdavo prie ūkio darbų, o žiemą mokėsi. Jis lankė parapijinę mokyklą, mokėsi vėliau pas mokytoją rusą. Tasai pastebėjo didelius gabumus tame vargo bernelyje ir tėvai pasakė:

— Tavo sūnus arba bus dideliu žmogumi, arba eis į Sibirą...

Jis tikrai buvo pranašesnis už kitus: Berelienės karčiamoje ant stalo užšokęs sakydavo „žydauc-

kus” pamokslus, prisimindavo dainų, net ir tėvo rykštėmis nukopotas bėgdamas rimuodavo:

— Diržas raudonas
Pieks mus per šonus
Iškapos ir akis.

Anykščių mokyklos būsimajam poetui davė neperdaugiausai, dar mažiau jisai išmoko patarnaudamas kurį laiką klebonijoje. Bet vis dėlto paaukęs jis jau netaip blogai mokėjo tris kalbas: rusų, lenkų ir savąją— lietuvių. Tėvai nusprendė, kad tris kalbas mokas jų sūnus gali ruošti būti raštininku ir nusiuntė į raštininkų mokyklą Rumšiškeje, netoli Kauno. Čia jis rado girtaujančius ir palaido elgesio draugus, bet Antanas pasirodė tvirtu būdo ir padarė sau prižadą:

— Negerti degtinės ir kitų svaiginančių gėrimų, nes jie silpnina ir atbukina žmogaus protą, žmogų daro panašiu gyvuliui... Nerūkyti jokio tabako, nes tas kenkia sveikatai ir sudaro bereikalingas išlaidas. Kasdieną tą pačią valandą keltis, nuo darbo likusį laiką panaudoti gerų knygų skaitymui, saugotis tinginiavimo...

Knygų ir geros globos jisai susilaukė iš vietos klebono kunigo Višinskio. Be to Antanas buvo nusiustatęs, dalį savo maldų kalbėti lietuviškai:

— Atminimui, kad esu lietuvis, kad tąja kalba mano tėvai meldžiasi ir kad neturėčiau paniekini-
mo savo kalbos, savo gimtosios šalies ir tuo pat sa-
vęs”.

NUO RAŠTINĖS STALO Į KUNIGŲ SEMINARIJĄ

Mokyklą baigęs pradėjo raštininkauti. Jis buvo

doras vaikas. Su broliu važiuodamas į tarnybos vietą šventas giesmes giedojo. O čia atrado kitus raštininkus palaido gyvenimo, kyšininkus, nes raštininko algos neužtekdavo pragyvenimui. Iš tos sunkios padėties jį išvedė pažintis su žemaičių poete Karolina Pranaiškaite. Ji paskaičiusi jau tada kuriamus Baranausko eilėraščius pradėjo jam rašyti eiles, kuriose jį vadinama broliu rodė kilnų poeto pašaukimą, ragino jį poeziją paskirti Dievo garbei, dvasia pakilti ir kitus kelti, kalbėjo apie kilnų kunigo pašaukimą. Jis sueina į pažinti su poetės broliu kunigu Otonu Pranaišku, kurs padeda gabiam vaikui, jaučiančiam pašaukimą į kunigų, įstoti seminarijon. Už paskolintus 10 rublių nusipirkęs 4 klasių pažymėjimą, Antanas įstojo į Varnių seminariją. Čia jis rado vyskupo Valančiaus išugdytą lietuvišką nuotaką, kuri jame pažadino norą kurti lietuviškai.

— Jeigu ne Varnių seminariją, — rašo J. Daubaras apie vysk. Baranauską, prisiminęs ano laiko žmonių sulenkėjimą, — tai kasžin ar mes būtume turėję „Anykščių Šilėlį“ ir kitas pilnas tėvynės meilės dainas”.

KAIP ATSIDARO DIDYSIS BARANAUSKO KŪRINYS?

Kartą seminarijoje per iškalbos pamoką profesorius ėmė girti lenkų kalbą. Girdi, lietuviškoji tėtinkanti tik bernams kalbėti. Lietuviškai gražesnio dailto, kaip va kad lenkiškai Mickevičius grybus aprašė, nebūtų galima parašyti. Baranauską tas uždegė ir jisai parvažiavęs atostogų 1858 m. parašė savo nuostabią puikų eilutą kūrinių „Anykščių Šilėlis”. Parašė tik pirmąją pusę, o sekančią vasarą pabaigė. Čia Baranauskas taip meistriškai pavaizduoja miško gyvūnus, augmenis, visą Lietuvos miško nuotaką ir su tokia skambia, vaizdinga poezija. Net svetimų tautų mokslo vyrai negalėjo atsigerėti to kūrinių gražu-
mu ir vokiečių mokslininkai Geitleris ir Veberis išleido jį užsieniuose net du kartu. 1858 metai Baranauskui buvo gausūs kūryba — rudenį, bevažiudamas į Peterburgą mokyti ir bekeliaudamas arkliais jisai savo išpūdžius surašė keturiolikoje dainų — „Kelionė į Peterburgą”. Čia spindi tokia meilė Lietuvos ir liūdėsų dėl jos nelaimių:

— Anei rašto, anei druko
mums turėt neduoda:
Tegu, sako, bus Lietuva
ir tamsi ir juoda.

LEONO XIII PAKELTAS Į VYSKUPUS

1862 metais išventintas kunigu Baranauskas, kaip gabus vyras, buvo dvasinės vyresnybės pasiustintas pagilinti mokslą į Vokietiją, Italiją, Belgiją. Grįžęs liko profesoriumi Kauno seminarijoje. Jis tiek domėjosi lietuvių kalba ir buvo toks jos žinovas, kad prie jo kreipėsi tais reikalais ir Pragos universiteto profesorius Geitleris, ir Karaliaučiaus univ. prof. Kuršaitis, ir Kazanijos univ. prof. Baudouin de Courtenay. Jis pagelbėjo išvystyti savo talentus ir mūsų garsiam kalbininkui Jauniui. Gabus, darbštus, maldingas kunigas — rašytojas garsėjo visame krašte ir 1882 m. popiežius Leonas XIII jį parinko žemaičių diecezijos pavyskupiui, gi po penkerių metų tas pats popiežius jį paskyrė Seinų vyskupu. Būdamas vyskupu parodė nepaprastą darbštumą: vadovaudavo kunigų rekolekcijoms, uoliai lankydavo parapijas, kur dažnai suteikdavo su-tvirtinimo sakramentą 7-8 tūkstančiams žmonių (per visą savo vyskupavi-
mą „padirmavojo” apie 150.000 žmonių). Baranauskas puikiai pažino tarmes ir parapijose sakydamas pamokslus stengėsi kalbėti taip, kaip žmonės toj apylinkėj kalba. Nors ir išvargęs vakarais dažnai kurdavo tikiybines giesmes. Rūpindamasis žmonių švietimu gimtojoje kalboje vysk. Baranauskas išvertė į lietuvių kalbą katekizmą ir kiekvienas klebonas jį turėjo sau persirašyti.

DZŪKŲ PRIETELIUS IR KOVOTOJAS SU RUSINTOJAIŠ
Ypač Baranauskui patiko dzūkų tarmė. Jisai net planavo — kai spauda bus leista — pradėti spausdinti dzūkiską laikraštį, kad ta tarmė pasiliktų visų priimta. Būdamas vyskupu jis buvo pamėgęs matematiką ir beskaiciuodamas praleisdavo kartais kelioliką valandų per dieną. Baranauskas griežtai kovojo su rusinimu. Kai rusų vyresnybė norėjo siųsti savo atstovus, pakontroliuoti kaip klierikai seminarijoje mokosi rusų kalbos, rusų istorijos, Baranauskas jų neįsileido, sakydamas:
— Seminarija yra vakarienė, kurioje Kristus moko savo mokinius, o ten negalėjo įeiti nei Pilotas, nei Erodas.

LIETUVOS VARGŲ POETAS

Vyskupas Valančius, tas didysis lietuvių liaudies prietelius, rašė jaunam, mokslus baigusiam Baranauskui:
— Bijau, kad aukštais dalykais užimtas neužmirštumei Lietuvos... Rei-

Kai kariai gauna liuoslaikio, tai jie nueina ir į šokius. Bet kai laike šokių uždainavo Lina Romay, soprana, viename iš New Yorko pasilinksminimo vietų, tai kariai pametę šokti susigrūdė arčiau staidžiaus ir klausėsi dainininkės dainavimo.

nia, kad savo rašymo darbą skirtumei tiems iš kurių tarpo esi kilęs”.

To „mužikų vyskupo” paragintas Baranauskas ir rašė apie tėvynės vargus:

— Netaip skamba akmenėliai
patkavom daužyti,
Kaip vaitoja mūsų broliai
šiaurėn nuvaryti;
Netaip staugia platus plentas
gntaužtas dilžonais,
Kaip vaitoja mūsų žemė
po svetimais ponais;
Netaip puola drėgnas rūkas,
kai dienele švinta,
Kaip gausingai mūsų brolių
ašarėlės krinta.

Tasai baudžiauninkų ainyš Lietuvos nelaimę laikė „ponus ir dvarus” ir ypač pavergėjus rusus, apie kurių turtus ir upę Nevą taip dainavo:

— Maž jai vandenio
nepakaktų sraujo,
Be mūsų verksmo,
prakaito ir kraujo,
Maž ir šilkai
jų taipso nečizėtu,
Maž ir jų auksas
taipso neblizgėtu,
Kad nebūt mūsų
prakaitu išspausas,
Mūsų ašaromis
ir krauju nuplautos.

Baranauskas rimavo jautriai ir nuoširdžiai. Kartais smuiku užrėždavo ir grieždamas savo poeziją dainuodavo.

DĖL MIELOSIOS LIETUVOS...

Įtužęs ant Lietuvos skriaudėjų rusų jisai rašo:

— Kad tu gude nesulauktum,
nebus kaip tu nori,
Bus kaip Dievas duos,
nes tavo priesakai nedori!”

Rusai ištremė jo daug pažįstamų, nukentėjo net jo broliai, bet Baranauską tas dar labiau uždegė:

— Neįveiksi, sūnau šiaurės,
mūsų širdys tvirtos,
Senai buvo išmėgintos,
senai keptos, virtos.

Tėvynė, jam kaip motina ir savo „Pasikalbėjime giesmininko su Lietuva” rašo:

— Ko taip gailiai verki,
Motinėle brangi?
Ko taip gausiai tau
per veidus ašarėlės krinta?

Ir jisai sukuria tą puikią visų mylimą dainelę:
— Giedu dainelę, savo giesmelę,
Apie rūpestius vargelius...

Praėjo jau 85 metai, kaip jį parašyta, o mes ją vis tebedainuojame. Mirė Baranauskas, mirsime mes, o jo ta dainelė skambės iš kartos į kartą.

GIESMIŲ KŪRĖJAS, ŠV. RAŠTO VERTĖJAS MIRTIS

Daug kas giedame, o ar visi žinome, kad Baranauskas parašė tas puikias giesmes:

— Varvinkit rasą dangūs iš
aukštybės... — Skaisčiausioji,
gražiausioji dangaus lelija... —
Sveika Marija, Dangaus lelija...
— Linksma diena mums prašvito... — Piemenėliams vargdienėliams...

Baranauskas ryžosi išversti į lietuvių kalbą Šventąjį Raštą. Prie šio darbo jisai išsėdėdavo kai-kada po 12 valandų per dieną, keldavosi jis 5 val. ryto, o jo jėgos silpnėjo. Viename laiške jis rašė broliui:

— Nuolatinis sėdėjimas surengė man atakas į galvą ir į krūtinę, o du kartu į akis... Jėgos mažta, senatvė. Visų krūminių dantų netekau. Vienu dantimi trupią mėšą dar suvalgau, bet jau sukramtyti negaliu. Nepoilo košele ir kruoputėmis teks pasitenkinti...

MIRTIS

Kas rytą Baranauskas vykdavo į bažnyčią porai valandų pasimelsti. Kartą atėjęs zakristijonas pranešė, kad baisiai slidu, bet vyskupas nepaisė jo noro sulaikyti nuo bažnyčios, tik pratarė:

— Kaip tu galėjai ateiti, taip aš galiu nueiti”.

Baranauskas vedė pilną išsižadėjimo gyvenimą: visą gavėnią pasninkaudavo be pieno, penktadieniais, metų ketvirčiais, vigilijomis irgi valgydavo sausai. Geriems dalykams jis nesigailėdavo lėšų. Išspausdines knygų jis paprastai nepardavinėdavo, o taip išdalindavo. Pažymėtina, kad jis nesidrovėdavo savo kaimiečių giminių ir atvykusius su kaili-

niais už vyskupiško stalo pasisodindavo. Jis nepykėdavo, kad tie savo įprati-mu bevalgydami kaulus po stalų mesdavo... Nesidrovėdavo tuos anykštė-nus kaimiečius pavėžinti savo vyskupiškoj karietoj.

Nežiūrint nusimarinių ir didelio darbštumo, vyskupas Baranauskas išgyveno 67 metus. 1902 metų lapkr. 24-26 dieną dar atliko rekolekcijas, nors jau-tėsi silpnas. Dar lapkr. 26 d. išvertė 3 skyrius Šv. Rašto, bet berašydamas žodžius: „Padarė, jog man niekas nebesiseka”, patyrė paskutinį priepuolį ir vakare mirė. Tas buvo lygiai prieš 40 metų: 1902 m. lapkr. 26 d.

Kaip gi daugelis tremtinių šiandieną ašarodami giedame Baranausko gražią - liūdną giesmelę:

— Sudiev, Lietuva! man linksma buvo savo gyvent šalėlėj,
Širdį man skaudžia, skaudžia ir gaudžia svetimoj on važiuojant

Ir mes drauge su juo klausiname — „kažin ar grįšim, gal kitur supūsim”, „o ir sugrįžę savon šalėlėn gal ašarėlėm paplūsim”, nes:

— Maž rasiu vargus, nelaimės bėdas,
Maž nerasiu tėvelių;
Maž visa mano širdies patieka
Bus ant šaltų kapelių...”

K. J. PRUNSKIS.

Tėvų Pasijonistų Misijų Tvarka, 1942 m.

Patterson, N. J. — Šv. Kazimiero par., lapkričio 29 d. iki gruodžio 13 d., Tėvas Gabrielius, C. P.

Tamaqua, Pa. — Šv. Petro ir Povilo par., gruodžio 16—25 d., Tėvas Geraldas, C. P.

TĖVAI ALPHONSAS MARIE ir GABRIELIUS, C. P., St. Gabriel's Monastery, 159 Washington St., Brighton, Mass.

SKAITYKITE ir PLATINKITE

du syk savaitinį laikraštį

“Darbininką”

Jis yra tikras tavo draugas
Trokšti laimės ir teisybės — skaityk

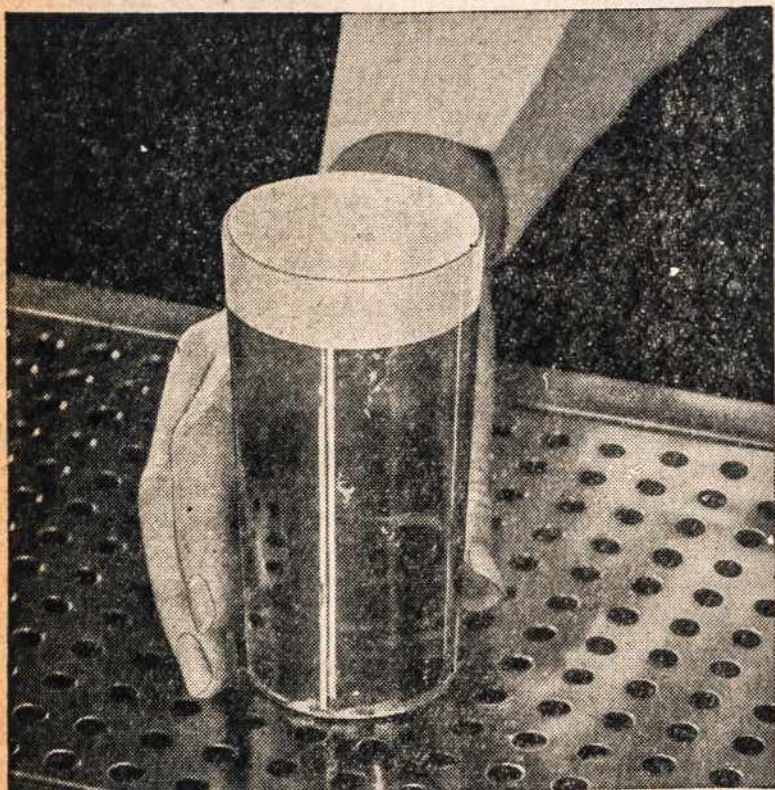
“DARBININKĄ”

“Darbininkas” metams kainuoja \$4.00
Pusei metų \$2.00
Imant sykį į savaitę metams \$2.00
Pusei metų \$1.00

Čekius ar money orderius siųskite:

“DARBININKAS”

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Pardavėjas su pasididžiavimu duoda Jums

PICKWICK

Jis užgiria jūsų pasirinkimą

“ALE kuris yra ALE”

BREWED BY HAPFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870